

МИГ
НОВИ ПАЗАР - КАСПИЧАН

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020г.

Аналитичен доклад

Проучване и анализ за идентифициране на заинтересованите страни от разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на МИГ – съвпадаща с административните граници на община Нови пазар и община Каспичан, и за установяване на техните потребности

Март, 2016 г.

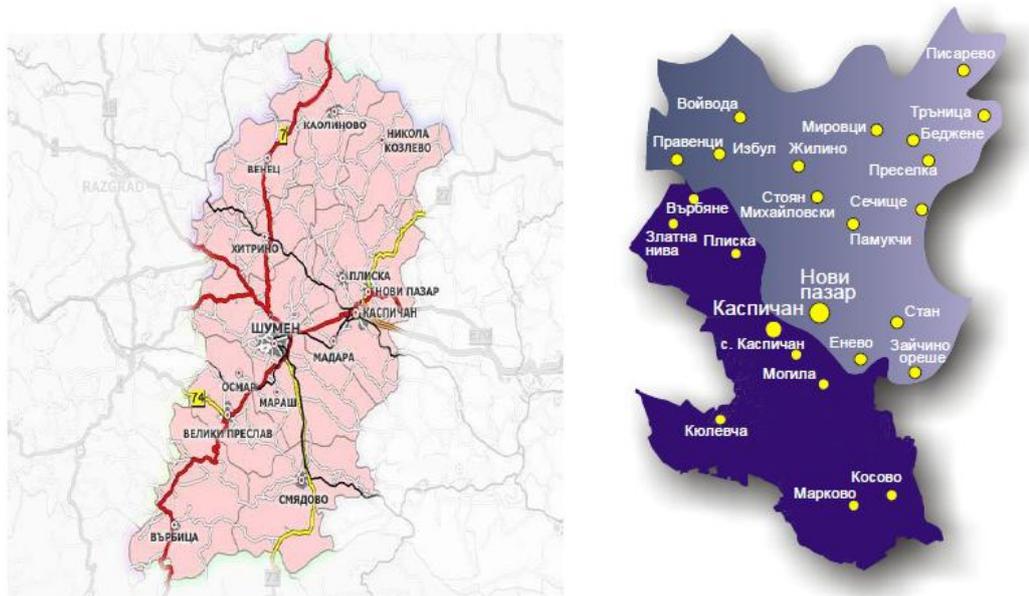
СЪДЪРЖАНИЕ

	страница
ВЪВЕДЕНИЕ	4
1. Идентифициране на групите заинтересовани страни от разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на МИГ – съвпадаща с административните граници на община Нови пазар и община Каспичан	6
1.1. Списък на заинтересованите страни от разработване / прилагане на СВOMP на МИГ Нови пазар - Каспичан	6
1.2. Анализ на интересите (PRES анализ)	15
1.3. Избор на ключови заинтересовани страни за участие в разработване/ прилагане на СВOMP на МИГ Нови пазар - Каспичан	16
2. Проучване и анализ за установяване на потребностите на групите заинтересовани страни от разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан	23
2.1. Потребности на местните общности и групите заинтересовани страни, свързани с развитие на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан	25
2.2. Направления на работата на МИГ Нови пазар - Каспичан в подкрепа на местното развитие в бъдеще	26
2.3. Потребности на местните общности по отношение основните услуги на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан	28
2.4. Потребности на местните общности по отношение ремонт и обновяване на инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура и сгради с религиозно значение на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан	30
2.5. Направления, в които бизнесът от територията на МИГ Нови пазар –	32

Каспичан има потребност от подкрепа	
2.6. Потребности на местните общности по отношение на развитие на горските райони и подобряване на жизнеспособността на горите на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан	33
2.7. ПОТРЕБНОСТИ НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ПОДКРЕПА	36
2.8. ПОТРЕБНОСТИ НА НЕСТОПАНСКИЯ СЕКТОР ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ПОДКРЕПА	40
2.9. ПОТРЕБНОСТИ НА СТОПАНСКИЯ СЕКТОР ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ПОДКРЕПА	44
3. ИЗВОДИ ОТ ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ ЗА ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ОТ РАЗРАБОТВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯ ЗА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ – СЪВПАДАЩА С АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ГРАНИЦИ НА ОБЩИНА НОВИ ПАЗАР И ОБЩИНА КАСПИЧАН, И ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА ТЕХНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ	55
ПРИЛОЖЕНИЯ	60

ВЪВЕДЕНИЕ

Фигура 0. Местоположение и територия на МИГ Нови пазар - Каспичан

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОУЧВАНЕТО:

- **Основна цел:**

Идентифициране на заинтересованите страни от разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан – съвпадаща с административните граници на община Нови пазар и община Каспичан, и установяване на техните потребности.

- **Специфични цели**

- Идентифициране на заинтересованите страни.
- Установяване на потребностите на идентифицираните заинтересовани страни.

- **Задачи**

- Да се определят заинтересованите страни от местната общност на територията на общините Нови пазар и Каспичан, чиито интереси и дейности могат и ще бъдат засегнати от разработването и изпълнението на Стратегия за водено от общностите местно развитие.
- Да се определят потребностите на основните заинтересовани страни във връзка с разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на общините Нови пазар и Каспичан.
- Да се анализира събраната информация и да се формулират изводи и препоръки във връзка с разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на общините Нови пазар и Каспичан.

ОБХВАТ НА ПРОУЧВАНЕТО

- **Териториален обхват**

Изследването беше проведено на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан, попадаща в административните граници на община Нови пазар и на община Каспичан.

- **Целеви групи**
 - Местните общности на територията на общините Нови пазар и Каспичан.
- **Конкретни дейности:**
 - подготовка на методика за провеждане на проучването;
 - извършване на проучване за идентифициране на заинтересованите страни и за установяване на техните потребности по отношение на воденото от общностите местно развитие;
 - обработка и анализ на събраната информация от проучването чрез различни методи за осигуряване на достоверност, актуалност и представителност на резултатите;
 - изготвяне на Доклад за идентифицирани заинтересовани страни и техните потребности във връзка с разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на МИГ – съпадаща с административните граници на община Нови пазар и община Каспичан с изводи и препоръки.

ЦЕЛИ НА ДОКЛАДА

Анализ на заинтересованите страни (Стейкхолдър анализ)

Терминът „заинтересована страна” (в англоезичните държави еквивалентът е **stakeholder - стейкхолдер**) се използва в правото и управлението. Тя описва организации, структури или личности, които имат засегнати интереси, както в дело, така и в начинание. **Анализът на заинтересованите страни** има за цел, както да ги идентифицира, така и да установи техните конкретни интереси и потребности. Тази техника се прилага, за да се консолидират целите и да се определят някои рискове в подготовката и изпълнението на конкретни политики или програми, в конкретния случай в политиката за местно развитие. Той поставя основата и структурира планирането, мониторинга и оценката на политиките чрез участие в тези процеси на всички, които са заинтересовани и имат отношение към тях. Този анализ е основен елемент от стратегическото управление и планирането и е предпоставка за партньорство и партниране. Важно е да се подчертае, че **заинтересованите страни следва да се идентифицират прецизно**, защото те са различни във всеки конкретен случай и зависят от контекста и спецификата на съответната политика/програма.

В зависимост от конкретната ситуация, заинтересованите страни могат да включват: представители на бизнеса (работодатели); индустриални и търговски обединения; професионални асоциации и браншови организации; неправителствени организации; местни общности; граждански сдружения, обществеността като цяло.

Идентифицирането на заинтересованите страни включва:

- определянето на страните, които ще бъдат засегнати пряко или косвено, положително или отрицателно от дадена политика;
- степента на въздействие на всеки един от тези индивиди, групи, организации върху процеса на разработване, изпълнение и оценка на политиката;
- отчитане на техните интереси и влияние върху политиката (Анализ на интересите/ PRES-анализ).

1. Идентифициране на групите заинтересовани страни от разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на МИГ – съвпадаща с административните граници на община Нови пазар и община Каспичан

Внимателното идентифициране на групите заинтересовани страни става, като се оценяват следните елементи:

- Кой са потенциалните облагодетелствани страни?
- Кой може да претърпи неблагоприятно въздействие?
- Кой може да повлияе негативно, така че осъществяването на планираните действия да се проточи или възпрепятства?
- Кой има капацитет и възможности да подкрепи планираните дейности?

1.1. Списък на заинтересованите страни

Първата стъпка е съставянето на **списък**, който включва различните институции, организации, групи и индивиди, които могат да имат отношение и/или да въздействат върху политиката за регионално/ местно развитие или върху които изпълнението ѝ може да окаже влияние. Целта на този списък е да даде първоначална информация за разработване на матрица за анализ на заинтересованите страни.

В контекста на настоящото проучване, **заинтересовани страни** са:

- тези, чиито интереси са засегнати от стратегическите документи и провеждана политика за местно развитие;
- тези, които разполагат с необходимата информация, ресурси и компетенции за извършване оценка на въздействието, формулиране на политиката и тяхното изпълнение;
- тези, които контролират съответните инструменти по прилагането ѝ.

При изготвянето на списъка екипът, изготвил анализа, се е ръководил от разбирането, че отношение към въздействие върху или влияние от подготовката и изпълнението на политиката за регионално/местно развитие на общините Нови пазар и Каспичан имат следните групи или лица:

- **ПУБЛИЧЕН СЕКТОР:** представители на **местната и регионална власт**, в това число общински администрации и изборни длъжности, общински съвет; представителите на децентрализираните структури на **държавната власт**, имащи пряко отношение/влияние/въздействие към местното развитие;
- **СТОПАНСКИ СЕКТОР:** представители на бизнеса, в това число и еднолични търговци, земеделски производители, кооперации; представители на търговски дружества, предоставящи комунални услуги в общината; представители на търговски дружества с преобладаващо държавно участие;
- **НЕСТОПАНСКИ СЕКТОР:** представители на структурите на гражданското общество (СГО), в това число НПО, културни институции, читалища, спортни клубове, туристически дружества, настоятелства и т.н.; представители на образователните институции, здравни и социални заведения; представители на социалните партньори и медиите; граждани.

На таблица 1 е представен списък с идентифицирани заинтересовани страни, имащи пряко отношение/ влияние/ въздействие към местното развитие.

Таблица 1. Заинтересовани страни от политиката за развитие на община Нови пазар и община Каспичан

СЕКТОРИ		ГРУПИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ	ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ
ПУБЛИЧЕН СЕКТОР	МЕСТНА ВЛАСТ		МЕСТНА ВЛАСТ: Община НОВИ ПАЗАР <ul style="list-style-type: none"> • кмет на община Нови пазар; • Общинска администрация Нови пазар; • Общински съвет Нови пазар; • кметове и кметски заместници: Памукчии, Войвода, Енево, Избул, Мировци, Стан, Стоян Михайловски, Правенци, Жилино, Зайчино ореше, Преселка, Сечище, Тръница, Беджене, Писарево. Община КАСПИЧАН: <ul style="list-style-type: none"> • кмет на община Каспичан; • Общинска администрация Каспичан; • Общински съвет Каспичан; • кметове и кметски заместници: гр. Плиска, с. Върбяне, с. Златна нива, с. Каспичан, с.Косово, с. Кюлевча, с. Марково и с. Могила.
	Публично здравеопазване	Здравни институции	Многопрофилна болница за активно лечение (МБАЛ) „Д-Р ДОБРИ БЕРОВ“ ЕООД
	Образование	Образователни институции	Детски градини – общо 15, <ul style="list-style-type: none"> • в Община Нови пазар – 9 • в Община Каспичан – 6 Общобразователните и специални училища общо 11: <ul style="list-style-type: none"> • 10 са общообразователни: 4 в община Каспичан и 6 в община Нови пазар, • 1 специално училище в община Нови пазар Професионални гимназии – 2 в Нови пазар: <ul style="list-style-type: none"> • Професионална гимназия по селско стопанство • Професионална гимназия по химични технологии и дизайн "Проф.д-р Асен Златаров" Други:

		<ul style="list-style-type: none"> • Общински детски комплекс - Нови пазар • Център за работа с деца – Каспичан • Картинна галерия „Петър Персенгиев“; • Исторически музей, гр. Нови пазар.
ДЪРЖАВНА ВЛАСТ НА РЕГИОНАЛНО НИВО	Държавни структури на областно ниво	<ul style="list-style-type: none"> • областен управител на област Шумен; • Областен съвет за развитие на област Шумен; • Областна дирекция „Земеделие“ Шумен; • Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) Шумен;
ДЪРЖАВНА ВЛАСТ НА ОБЩИНСКО НИВО	Държавни структури на общинско ниво	<ul style="list-style-type: none"> • Общинска служба Земеделие – Нови пазар; • Общинска служба Земеделие – Каспичан; • Дирекция „Бюро по труда“ Нови пазар; • Дирекция „Социално подпомагане“ – Нови пазар • Териториално поделение "Държавно горско стопанство - Нови пазар" • ДЪРЖАВНО ЛЕСНИЧЕЙСТВО - НОВИ ПАЗАР • Дом за стари хора - Нови пазар

<p>Стопански субекти в селското стопанство</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Земеделски производители: Растениевъдство - Земеделски производители: Животновъдство 	<p>Регистрирани Земеделски производители: Община Нови пазар – общо регистрирани 285 земеделски производители, поголемите от които са:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ФАВОРИТ 97 – Добрин Папазов • Геостар – Преслава Парушева • Агроинженеринг ЕООД – Пламен Христов • СЕМЕНА И ФУРАЖИ ШУМЕН 2011 – Иванка Величкова • Златен клас 66 – Хикмет Осман • ЗП Кирил Тошев • „Агрострой” ЕООД • „Румена Шумен” АД • „Андора” ЕООД • „Виван” ЕООД • „Милкстар” ЕООД • „Хикс Петрол” ЕООД <p>Община Каспичан – общо регистрирани 256 земеделски производители</p> <ul style="list-style-type: none"> • Бразда – Сергей Стоянов гр.Плиска • ЕТ Симеон Дянков гр.Плиска • ЗП Нелка Костова с.Каспичан • ППК Хан Аспарух гр.Плиска • Симента ООД гр.Каспичан • Сдружение на млекопроизводителите в община Каспичан • Земеделско сдружение Плиска
		<p>Кооперации в селското стопанство</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЗКПУ „Златица”; зърнопроизводство • ППК „Зора”; зърнопроизводство • ППК „Румена Нови пазар”; произв. и търговия с фураж • КООПЕРАЦИЯ "ДИМЯТ - НОВИ ПАЗАР" гроздо и винопроизводство • Производствено-потребителна кооперация "Прогрес"
<p>Предприятия от сектор промишленост</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Микропредприятия - Малки предприятия 	<p>В сектора на преработващата промишленост на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан работят 76 предприятия – микро и малки.</p> <p>Водещите предприятия от промишлеността са:</p>

			<p>Община Нови пазар:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Маяк-КМ” АД • „Контакс” ООД • “Ново стъкло” ЕАД • „Мера Глас” ООД • „МАКС ЕЛЕКТРОНИКС” ООД • „АКСИС ХОЛД” ООД • „ЛЕБЕД ГЛАС” ЕООД • „Румяна Богданова” ЕООД • „СОЛВЕКС-МИРА-ФРУКТ” АД - консервна фабрика • „КАМАДЖИЕВ-МИЛК” - произв. на млечни продукти <p>Община Каспичан:</p> <ul style="list-style-type: none"> • “Рока България” АД; • „Цинкови покрития” АД, • “Керамат” АД; • “Ринг”; • “Айсис” ООД, • “Крис ойл 97” ООД; • “Бакхус 4” ООД; • ЕТ“ Живко Грозев”, • „Ив Мес” ЕООД • “Янан – Янкул” ЕООД; • “Велпа” ООД • “Херти” АД; • „Леков и синове” ЕООД ; • “Станев” ЕООД
<p>Предприятия от сектор туризъм</p>	<p>- Хотели - Заведения за хранене - Фирми, предоставящи други услуги в туризма</p>	<p>Хотели - Нови пазар</p> <ul style="list-style-type: none"> • ЕТ „ТЕМПОРА-10 - СЛАВЧО ИВАНОВ“ • Семейен хотел Комплекс Бялото конче, Нови Пазар • Хотел Дачев, Нови Пазар • Хотел Дионисий, Нови Пазар <p>Хотели – Каспичан</p> <ul style="list-style-type: none"> • хотел-ресторант "Кирека" • Хотел Канцлера • Етнографска къща КАЛУГЕРЦИ • Къща за гости Чифлик Елена • Къща за гости Вила Булгара еко– с. Кюлевча • културно - исторически комплекс Стара Плиска • Комплекс "Хановете" гр. Плиска <p>Заведения за хранене Община Нови пазар</p>	

			<ul style="list-style-type: none"> • Бялото конче, Нови Пазар • Ресторант Релакс, Нови пазар • Хотел-ресторант Дионисий, Нови Пазар <p>Община Каспичан</p> <ul style="list-style-type: none"> • хотел-ресторант "Кирека" • Хотел-ресторант Канцлера • културно - исторически комплекс Стара Плиска • Комплекс "Хановете" гр. Плиска • Механа „Карачка”
	Търговия и услуги	Предприятия от сектори търговия, услуги, строителство и транспорт	<p>Община Нови пазар</p> <ul style="list-style-type: none"> • „ГЕОСТАР” ООД • „Бахри Баки – Неджи” ЕООД • „Ясон” АД • „НИК 2004” ЕООД • „Пътно поддържане-Нови пазар” ЕООД • „КАРАТ-Н” ЕООД • „Иванов-Георгиев” ООД • „Газоснабдяване Нови пазар” АД • „Кулчеви” ООД <p>Община Каспичан</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Августамел” ООД • РПК "Съгласие" • „Керамик Техно Сервиз” ООД
НЕСТОПАНСКИ СЕКТОР	Юридически лица с нестопанска цел (сдружения, фондации и др.)	Сдружения и фондации в сферата на развитие на територията, екологията и туризма	<p>СДРУЖЕНИЯ И ФОНДАЦИИ в община Нови пазар:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сдружение „Център за икономическо развитие-Нови пазар”; • Сдружение “Фактор” • Сдружение "Нови пазар - 21 век" • Сдружение „Бъдеще за Нови пазар”; • Общинско пчеларско сдружение "Акация - Нови пазар" • Сдружение „Нови пазар – днес и утре”; • Сдружение "Екотуризм" • Туристическо дружество "Плиска" • Сдружение "Парадикшън - клуб за екстремни приключения" • Сдружение на ловците и риболовците "Станата" • Сдружение за напояване "Въртопа" • Ловно рибарско дружество - Нови

		<p>пазар</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сдружение "Поколения" <p>СДРУЖЕНИЯ И ФОНДАЦИИ в община Каспичан:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сдружение "Роден Край" • Сдружение "За Кюлевча" • Сдружение на ловците и риболовците "БАЛКАН - 2001" • Туристическо сдружение Първопрестолна Плиска • Сдружение "Талант и вяра " • Сдружение "Бъдеще за Кюлевча" • Сдружение "Първа българска столица Плиска"
	Сдружения в сферата на образованието	<p>УЧИЛИЩНИ НАСТОЯТЕЛСТВА</p> <p>Община Нови пазар:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Училищно настоятелство към ЦДГ №3 „Зорница“; • Сдружение "Станско училищно настоятелство при НПУ "П.Р.СЛАВЕЙКОВ"" • Сдружение "Училищно настоятелство към ЦДГ №3 "Зорница"" • Сдружение "Настоятелство на родители и общественици "Иван Рилски" <p>Община Каспичан:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сдружение "Настоятелство при ОДЗ "Снежанка"" • Сдружение "Училищно настоятелство при СОУ "Панайот Волон" • Сдружение "Училищно настоятелство при ОУ "Св. П. Хилендарски"и ЦДГ "Детелина"" • Сдружение "Училищно настоятелство при ОУ "Пенчо П.Славейков"" • Сдружение "Училищно настоятелство при НУ "Васил Левски"
	Сдружения в сферата на младежките дейности и спорта	<p>СПОРТНИ КЛУБОВЕ:</p> <p>Община Нови пазар:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сдружение „Нови младежки инициативи“; • Футболен клуб „Ботев“; • Футболен клуб Стан - с.Стан • Клуб по хандбал „Васил Левски“; • Спортен клуб за източни бойни

			<p>изкуства „Ояма“;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Спортен клуб за източни бойни изкуства „Киокушин“ • Сдружение "Клуб по спортна стрелба - Нови пазар" • Сдружение "Спортен клуб по волейбол - Нови пазар" • Сдружение "Хандбален клуб "Спортист" • Сдружение "Футболен клуб "Памукчи - 2003" • Сдружение "Футболен клуб Герой С.Зайчино ореше" • Сдружение "Клуб за фитнес и културизъм "Арена 2001" <p>Община Каспичан</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сдружение "От младите за младите" • Сдружение "Център за младежки дейности" • Клуб „Ракетомоделизъм“ • Футболен клуб „Локомотив-2008“. • Хандбален клуб „Локомотив“ , • Клуб за тенис на маса „Рефлекс“, • Сдружение "Спортен клуб по вдигане на тежести,силов трибой,културизъм и фитнес Каспичан" • Сдружение "Волейболен клуб "Фаянс" • Сдружение Спортно дружество "Плиска - 96" • Сдружение "Спортен Клуб Тео-Доро 75" • Сдружение "Клуб по конен спорт Вежен 2010"
		<p>Народни читалища</p>	<p>Община Нови пазар:</p> <ul style="list-style-type: none"> • НЧ "Христо Ботев - 1872 г." гр. Нови пазар; • НЧ "Назъм Хикмет" гр. Нови пазар; • НЧ "Напредък" с. Войвода; • НЧ "Васил Левски - 1895" с. Енево; • НЧ "Просвета" с. Жилино; • НЧ "Христо Ботев" с. Зайчино ореше; • НЧ "Отец Паисий" с. Избул; • НЧ "Развитие" с. Мировци; • НЧ "Просвета-1919" с. Памукчии; • НЧ "Пробуда" с. Правенци; • НЧ "Просвета" с. Преселка;

		<ul style="list-style-type: none"> • НЧ "Просвета" с. Стан; • НЧ "Ив. Вазов" с. Стоян Михайловски; Община Каспичан: <ul style="list-style-type: none"> • НЧ „Пробуда – 1928” – гр.Каспичан, • НЧ „Хр.Ботев – 1892” – с.Марково, • НЧ „Просвета – 1911” – гр.Плиска, • НЧ „Освобождение – 1904” – кв. Калугерица, • НЧ „Каменен стълб – 1888” – с. Кюлевча, • НЧ „Васил Левски – 1927” – с. Златна нива, • НЧ „Просвета – 1874” – с. Могила, • НЧ „Христо Ботев – 1896” – с. Каспичан, • НЧ „Васил Левски – 1924” – с. Върбяне • НЧ „Христо Жечев Косовски – 1962” с. Косово.
	Църковни настоятелства и други организации, свързани с вероизповеданията	Църковно настоятелство с. Стан
Представители на уязвими групи	Представители на малцинствени общности и уязвими групи (юридически и физически лица)	Представители на малцинствени общности: <ul style="list-style-type: none"> - Сдружение „Женско ромско сдружение „Хаячи” – Нови пазар; - „Асоциация ЕС-О-ЕС жени и деца преживели насилие“ – Нови пазар; - Сдружение "Агапе" - Каспичан - Сдружение "Мост" - Каспичан - Сдружение "Алтернативи"- Каспичан - Физически лица от ромска общност - Физически лица от турска общност Представители на уязвими групи: <ul style="list-style-type: none"> - Сдружение "Дружество на пенсионера "Устрем" - Каспичан - Хора с увреждания - Пенсионери - физически лица

	Физически лица с интереси от развитие на територията	Граждани от територията на МИГ Нови пазар – Каспичан	Физически лица с интереси и/ или потребности
--	---	--	--

Представеният списък няма претенция за изчерпателност по отношение на включените организации / фирми / институции, но е от изключителна важност при разработването на Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИГ Нови пазар – Каспичан да бъдат идентифицирани групите заинтересовани страни и да бъдат определени техните потребности. Ако в процеса на разработване и изпълнение на Стратегията за BOMP се включват интересите на тесен кръг заинтересовани страни, голям е рискът да попадне „под контрол“ и да бъдат представени само интересите на специфични групи, които могат да спечелят или загубят от съответното решение.

Една от причините за разнообразяване на кръга от заинтересованите страни е да се намали рискът от пристрастие или тенденциозност при вземането на решения в областта на местното развитие. При идентифицирането на заинтересованите страни не би трябвало да се изключва никой с действителни интереси. Затова е необходимо да се познават всички заинтересовани страни, да се различава и разбира тяхното многообразие, да се познават техните интереси, гледни точки и очаквания относно характера и съдържанието на Стратегията.

Европейската комисия препоръчва при идентифицирането на целевите групи да се има предвид: по-широкото въздействие върху други политики; необходимостта от специфичен опит, компетентност или технически знания; необходимост от включване на неорганизиран интереси; опита на участниците от предишни консултации; необходимостта от правилен баланс между представителите на социалните и икономическите партньори, големите и малките организации или фирми, по-широки групи (например църковни и религиозни общности) и специфични целеви групи (например младежи до 29 г., жени, възрастни хора, безработни или етнически малцинства).

В зависимост от интересите и влиянието в сферата на политиката за местно развитие идентифицираните към момента заинтересовани страни следва да бъдат „групирани“, като за целта е използван **анализът на интересите** (PRES-анализ).

1.2. Анализ на интересите (PRES анализ)

За разработването на Стратегията за водено от общностите местно развитие на Местна инициативна група Нови пазар – Каспичан е важно да се проучат интересите/потребностите на групите заинтересовани страни.

Анализът на интересите може да се извършва чрез прилагане на техника наречена PRES (Pressure Analysis). Всяка организация е свързана с определен брой общности, които имат определени интереси за развитието на територията. Те оказват влияние върху избора на проектна стратегия.

Анализът на интересите преминава през следните фази:

- идентифициране на общностите, които влияят или се влияят от разглеждания проблем (т.нар. стейкхолдър анализ (анализ на заинтересованите страни)) – това е изпълнено в предходния етап.;
- изясняване и конкретизиране на заявените интереси/потребности от всяка общност;

- съгласуване на интересите/потребностите на отделните общности с интересите на цялата територия.

Правилната оценка на отношението, значимостта и степента на влияние на заинтересованите страни има съществено значение за включването им при разработването, одобрението и изпълнението на Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИГ Нови пазар - Каспичан.

Трябва да се имат предвид следните няколко съществени **ИНДИКАТОРИ ЗА ВЛИЯНИЕ/ НАТИСК**:

- Власт и статус - политически, социален и икономически;
- Контрол над стратегически ресурси;
- Неформално влияние;
- Степен на организираност;
- Властови взаимоотношения с други заинтересовани страни;
- Значение за изхода и успеха на политиката/програмата.

Определянето на ролята, интересите и възможностите на идентифицираните заинтересовани страни за влияние върху процеса на формулиране, прилагане, наблюдение и оценка на Стратегията за водено от общностите местно развитие е много важен момент. Този анализ се прави с помощта на следните **ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ГРУПИРАНЕ**:

- Какви са очакванията на групите заинтересовани страни по отношение на средата и стратегията?
- Какво е предварителното отношение на групите заинтересовани страни към вероятни промени в средата и към Стратегията?
- Какви са възможните ползи за групите заинтересовани страни от включване на техни приоритети в разработваната стратегия?
- Кои интереси на заинтересованите страни се засягат от реализацията на отделна цел или цели, включени в разработваната стратегия?
- Какви са взаимоотношенията между групите заинтересованите страни?
- Какви ресурси са в състояние или биха могли да мобилизират заинтересованите страни?

16

1.3. Избор на ключови заинтересовани страни за участие в разработване/ прилагане на СВOMP на МИГ Нови пазар - Каспичан

Методика за избор на ключови заинтересовани страни за участие в разработване/ прилагане на СВOMP на МИГ Нови пазар - Каспичан При идентифицирането на групите заинтересовани страни от разработване на СВOMP се следва следната последователност от стъпки:

- **Идентифициране на заинтересованите страни**

Първоначално идентифициране на потенциалните групи заинтересовани страни въз основа на вторична информация (списък на заинтересованите страни).

- **Интереси:**

Определяне на **интересите**: определяне на **мотивите и притесненията**, които групата от заинтересовани страни има по отношение на разработването на Стратегия за водено от общностите местно развитие на МИГ Нови пазар – Каспичан, както и на **евентуални изгоди**

и/или загуби за съответната заинтересована страна от реализирането ѝ. За всяка група заинтересовани лица се определят три основни интереса.

- **Отношение:**

Отразява потенциалната реакция на отделните групи заинтересовани страни по отношение СВOMP. Оценява се от "силен поддръжник" до "силен опонент" по следната скала:

- +3: силен поддръжник;
- +2: умерен поддръжник;
- +1: неутрален/ независим;
- 2: умерен опонент;
- 3: силен опонент

Власт:

Властта на отделните групи заинтересовани страни се отнася до количеството ресурси (Ч - човешки, Ф-финансови, П - политически), с които разполагат и способността им да мобилизират тези ресурси в подкрепа или против реализацията СВOMP. Оценяват се по скала от 1 до 5, където:

- 5 - много силна;
- 4 - силна;
- 3 - средна;
- 2 - слаба;
- 1 - много слаба

- **Влияние:**

Нивото на влияние на всяка заинтересована страна се определя от сумата на дадените оценки за всеки един от видовете ресурси, т.е. влияние = Ч+Ф+П;

- **Обща оценка:**

Оценка за всяка от заинтересованите страни е произведение на отношението/позицията и влиянието, т.е. Обща оценка = Отношение*Влияние.

Резултат

Резултатът от извършената оценка за идентифициране на ключовите групи заинтересовани страни се определя в два показателя:

- **Необходимост от включване**

Необходимостта от включване на всяка една заинтересована страна в процеса на разработване на политика за развитие се определя по следния начин:

Ако общата оценка е по-голяма от 10 в абсолютна стойност - заинтересованата страна трябва да участва, ако общата оценка е по-ниска от 10 в абсолютна стойност, заинтересованата страна може да се пренебрегне.

- **Степен на участие:**

В тази колона се идентифицира нивото на ангажираност на заинтересованите страни в процеса на разработване на Стратегията за BOMP. За целта на анализа заинтересованите страни могат да бъдат разделени в три групи:

- **1 Група:** Със силно позитивно или негативно отношение към политиката и високо ниво на сила/власт – с обща оценка в абсолютна стойност на заинтересована страна над 30: Тази група трябва да участва активно в процеса на взимане на решения във връзка с разработване на СВOMP.
- **2 Група:** С умерено позитивно или негативно отношение и средно ниво на власт/сила – с обща оценка между 10 и 20: с тази група трябва да бъдат провеждани консултации и да бъде включена в обсъжданията и консултациите;

- **3 Група:** С умерено позитивно или негативно отношение и ниско ниво на власт/сил: общата оценка в абсолютна стойност на заинтересована страна е между 10 и 20 - Трябва да бъде информирана.

На таблица 2 е представена методиката за идентифициране на ключови групи заинтересовани страни от разработване и изпълнение на СВOMP на МИГ Нови пазар - Каспичан.

Таблица 2. Методика за идентифициране на ключови групи заинтересовани страни от разработване и изпълнение на СВОМР на МИГ Нови пазар - Каспичан

Групи Заинтересовани страни	Критерии за оценка					Резултат	
	Интереси: Три основни интереса	Отношение към СВОМР	Власт: количество ресурси Ч - човешки, Ф - финансови П – политически	Влияние: = Ч+Ф+П;	Обща оценка: Обща оценка = Отношение *Влияние.	Необходимост от включване	Степен на участие
			Ч	Ф	П		

С помощта на матрицата отговаряме на следните въпроси:

- Кои са групите заинтересовани страни от разработване и изпълнение на СВОМР?
- Защо ги включваме?
- По какъв начин заинтересованите страни участват в процесите на планиране и изпълнение на СВОМР?

На таблица 3 е представена оценката за идентифициране на групи заинтересовани страни от разработване и изпълнение на СВОМР на МИГ Нови пазар - Каспичан.

Таблица 3. Идентифициране на групи заинтересовани страни от разработване и изпълнение на СВOMP

Идентифициране на групи заинтересовани страни от разработване и изпълнение на СВOMP на МИГ Нови пазар – Каспичан									
Заинтересовани страни	Критерии за оценка						Резултат		
	Интереси:	Отношение +3 до -3	Власт 1 до 5			Влияние	Обща оценка	Необходимост от включване	Степен на участие
			Ч	Ф	П				
ПУБЛИЧЕН СЕКТОР									
Местна власт	Силен интерес и полза Интерес от реализиране	3	4	4	4	12	36	Да	Активно участие в процеса на взимане на решения
Публични здравни институции	Полза	1	3	2	2	7	7	Не	Трябва да бъдат информирани
Образователни институции	Полза	2	3	2	2	7	14	Да	Трябва да участват в консултации
Държавни структури на областно ниво	Съгласуваност	1	2	1	2	4	4	Не	Съответствие между СВOMP и планове и стратегии на областно и регионално равнище Трябва да бъдат информирани и да се осигури съгласуване
Държавни структури на общинско ниво	Съгласуваност Индиректна изгода	1	2	1	2	5	5	Не	Трябва да бъдат информирани и да се осигури съгласуване
СТОПАНСКИ СЕКТОР									
Земеделски производители: растениевъдство	Силен интерес и полза – подкрепа за развитие на земеделското стопанство	3	4	3	4	11	33	Да	Активно участие в процеса на взимане на решения
Земеделски производители:	Силен интерес и полза – подкрепа за развитие	3	4	3	4	11	33	Да	Активно участие в процеса на взимане на решения

животновъдство	на земеделското стопанство									
Промисленост – малки предприятия от преработка на селскостопански продукти и ХВП	Силен интерес и полза – подкрепа за инвестиции	3	4	3	3	10	30	Да	Активно участие в процеса на взимане на решения	
Промисленост – малки предприятия от останалите подсектори (извън ХВП)	Неутрални	1	2	2	2	6	6	Не	Трябва да бъдат информирани	
Промисленост - микропредприятия	Силен интерес и полза – подкрепа за развитие на неземеделски дейности	3	4	3	4	11	33	Да	Активно участие в процеса на взимане на решения	
Предприятия от туризма	Силен интерес и полза – подкрепа за развитие на неземеделски дейности	3	3	4	3	10	30	Да	Активно участие в процеса на взимане на решения	
Предприятия от сектори търговия, услуги, строителство и транспорт	Силен интерес и полза – подкрепа за развитие на неземеделски дейности	3	3	4	3	10	30	Да	Активно участие в процеса на взимане на решения	
НЕСТОПАНСКИ СЕКТОР										
Сдружения и фондации в сферата на развитие на територията, екологията и	Интерес и полза – подкрепа за инвестиции в социалната сфера и туризма	2	3	2	3	8	16	Да	Трябва да участват в консултации	

туризма										
Сдружения в сферата на образованието	Интерес и полза – подкрепа за инвестиции в социалната сфера	2	3	2	2	7	14	Да	Трябва да участват в консултации	
Сдружения в сферата на младежките дейности и спорта	Интерес и полза – подкрепа за инвестиции в спорта	3	3	2	3	8	24	Да	Трябва да участва в консултации	
Читалища	Полза – подкрепа за инвестиции в културата	3	4	3	3	10	30	Да	Активно участие в процеса на взимане на решения	
Църковни настоятелства и други организации, свързани с вероизповеданията	Възможна полза	2	2	2	2	6	12	Не	Трябва да бъдат информирани	
Представители на малцинствени общности и уязвими групи (юридически и физически лица)	Интерес, потребности от подкрепа	2	2	2	3	7	14	Да	Трябва да участват в консултации	
Физически лица с интереси от развитие на територията	Интерес, потребности от подкрепа	2	2	2	3	7	14	Да	Трябва да участват в консултации	

Изводи:

Идентифицираните групи заинтересовани страни със силно позитивно/негативно отношение към политиката и високо ниво на сила/власт, които трябва да бъдат включени в процесите на взимане на решения по разработване и реализация на Стратегията за водено от общностите местно развитие Нови пазар – Каспичан, са:

- Местна власт
- Земеделски производители: растениевъдство
- Земеделски производители: животновъдство
- Промисленост - микропредприятия
- Промисленост – малки предприятия от сектор преработка на селскостопански продукти и ХВП
- Предприятия от сектор туризъм
- Предприятия от сектори търговия, услуги, строителство и транспорт
- Читалища

Консултиране в процеса на разработване на СВОМР на МИГ Нови пазар –Каспичан трябва да се осъществи със следните групи заинтересовани страни:

- Образователни институции
- Сдружения и фондации в сферата на развитие на територията, екологията и туризма
- Сдружения в сферата на образованието
- Сдружения в сферата на младежките дейности и спорта
- Представители на малцинствени общности и уязвими групи (юридически и физически лица)
- Физически лица с интереси от развитие на територията

2. Проучване и анализ за установяване на потребностите на групите заинтересовани страни от разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан

Проучването и анализа на потребностите на групите заинтересовани страни е от съществено значение за успешното разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан. Ясното и коректно определяне на потребностите на отделните заинтересовани страни ще даде насока за направленията, параметрите и стратегическата рамка за работа на МИГ Нови пазар – Каспичан през програмен период 2014 – 2020 година.

За провеждане на проучването бяха разработени 3 вида анкетни карти за всеки от трите сектора – публичен, нестопански и стопански.

И трите анкетни карти съдържат еднаква първа част с цел установяване на общите потребности на развитието на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан - I. ОБЩИ ЦЕЛИ И ПОТРЕБНОСТИ, включваща шест въпроса.

В анкетната карта за **публичния сектор** са включени и следните две части:

- II. ПОТРЕБНОСТИ НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ПОДКРЕПА, с три отделни групи въпроси с под-въпроси, даващи възможност да се представят до 3 конкретни проектни идеи, насочени към публична инфраструктура.
- III. ДАННИ ЗА АНКЕТИРАНОТО ЛИЦЕ с четири въпроса, позволяващи анализ на характеристиките на анкетираните лица.

В анкетната карта за **стопанския сектор** са включени и следните части:

- II. ПОТРЕБНОСТИ НА СТОПАНСКИЯ СЕКТОР ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ПОДКРЕПА, включващ общо осем въпроса, като въпрос осем е с шест подвъпроса, насочени към определяне параметрите на конкретни проектни идеи.
- III. ДАННИ ЗА АНКЕТИРАНОТО ЛИЦЕ с пет въпроса, позволяващи определяне на вида на стопанския субект, както и данни за анкетираното лице. На анкетираните беше дадена възможност да попълнят (по желание) данни и за предприятието, което представляват.

В анкетната карта за **нестопанския сектор** са включени и следните части:

- II. ПОТРЕБНОСТИ НА НЕСТОПАНСКИЯ СЕКТОР ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ПОДКРЕПА, с три отделни групи въпроси с под-въпроси, даващи възможност да се представят до 3 конкретни проектни идеи на нестопанския сектор.
- III. ДАННИ ЗА АНКЕТИРАНОТО ЛИЦЕ с четири въпроса, позволяващи анализ на характеристиките на анкетираните лица.

Въпросите в анкетните карти са няколко вида:

- от затворен тип, като има както такива, които предполагат множествен избор (повече от 1 отговор, до 3 отговора), така и с един възможен отговор;
- от отворен тип – с възможност за попълване на свободен текст;
- комбинирани – с възможност да се избере да се попълни отговора свободно или да бъде избран измежду възможни отговори.

С цел постигане на представителност и включване на всички групи заинтересовани страни бяха анкетираны общо 96 души:

- Представители на публичния сектор – 34 души, разпределени между различните представители по следния начин:

- Представители на нестопанския сектор – 27 души, включващи представители на отделните идентифицирани групи заинтересовани страни от този сектор:

- Представители на стопанския сектор – 35 души

2.1. Потребности на местните общности и групите заинтересовани страни, свързани с развитие на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан

С първият въпрос беше потърсено мнението на анкетирания относно най-важните потребности, свързани с развитието на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан, към които трябва да се насочат усилията на местната общност като цяло.

Възможните отговори отразяват многообразието на потребностите на селските райони:

- Разнообразяване на местната икономика
- Подобряване конкурентноспособността на селското стопанство
- Внедряване на производства с висока добавена стойност
- Развитие на селски и други форми на алтернативен туризъм
- Въвеждане и развитие на различни услуги
- Изграждане и развитие на туристическа инфраструктура
- Обновяване на селата и подобряване на условията на живот
- Съхраняване и популяризиране на местните исторически и природни ресурси и местната идентичност
- Маркетинг и популяризиране на територията
- Друго – с възможност за даване на свободен отговор.

На фигура 2.1.1. са представени обобщените отговори на всички анкетирани.

Фигура 2.1.1. Потребности, свързани с развитието на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан, към които трябва да се насочат усилията на местната общност – общо

Анализът на резултатите от проучването показват, че най-важните потребности са свързани с:

- На първо място, необходимостта от **обновяване на селата и подобряване на условията на живот** - 22 % от отговорите;
- **Разнообразяването на местната икономика** е важно за местното развитие - 18 % от отговорите;

- **Съхраняването и популяризирането на местните исторически и природни ресурси и местната идентичност** е друга важна потребност (12%), свързана с развитие на територията;
- Съответно, и **развитието на селски и други форми на алтернативен туризъм** е определено като важна потребност – също 12 % от отговорите.

Мненията на отделните сектори – публичен, стопански и нестопански - по отношение най-важните потребности, са представени на фигура 2.1.2. Като цяло, мненията на отделните сектори съвпадат по отношение на най-важните потребности. Във отворения отговор – „Други: моля посочете“ – има дадено едно предложение за важна потребност - развитието на спорта за деца и юноши от представител на нестопанския сектор.

Фигура 2.1.2. Потребности, свързани с развитието на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан, към които трябва да се насочат усилията на местната общност – по сектори

Изводи:

Най-важните потребности на развитието на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан са обновяването на селата и подобряване на условията на живот, разнообразяването на местната икономика, съхраняването и популяризирането на местните исторически и природни ресурси и местната идентичност и развитието на селски и други форми на алтернативен туризъм.

2.2. Направления на работата на МИГ Нови пазар - Каспичан в подкрепа на местното развитие в бъдеще

Беше потърсено мнението на анкетираните представители на стопанския, нестопанския и публичния сектори относно направленията, в които МИГ Нови пазар – Каспичан трябва да продължи да работи в подкрепа на местното развитие.

Основните направления, в които МИГ може да продължи да работи през новия програмен период, са:

- Подкрепа за развитие на селското стопанство
- Подкрепа за разнообразяване на икономиката
- Подкрепа за обновяване на селата и подобряване на публичните услуги
- Подкрепа за развитие на горските райони

На фигура 2.2.1 са представени резултатите от направеното проучване, обобщаващи всички отговори:

Фигура 2.2.1. Направления, в които да продължи работата на МИГ Нови пазар - Каспичан в подкрепа на местното развитие – общо

Анализът на резултатите показва, че МИГ Нови пазар – Каспичан трябва да насочи своите усилия – и съответно, целите на СВОМР, към:

- Подкрепа за обновяване на селата и подобряване на публичните услуги –30 % дадените отговори;
- Подкрепа за разнообразяване на икономиката е отбелязана като важно направление от 27 % от отговорилите;
- Дейностите за повишаване на обществената активност и оживяване на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан е важно според 24 % от отговорилите.

Развитието на селското стопанство (19%) и на горските райони (1 %) получават по-малко предпочитания.

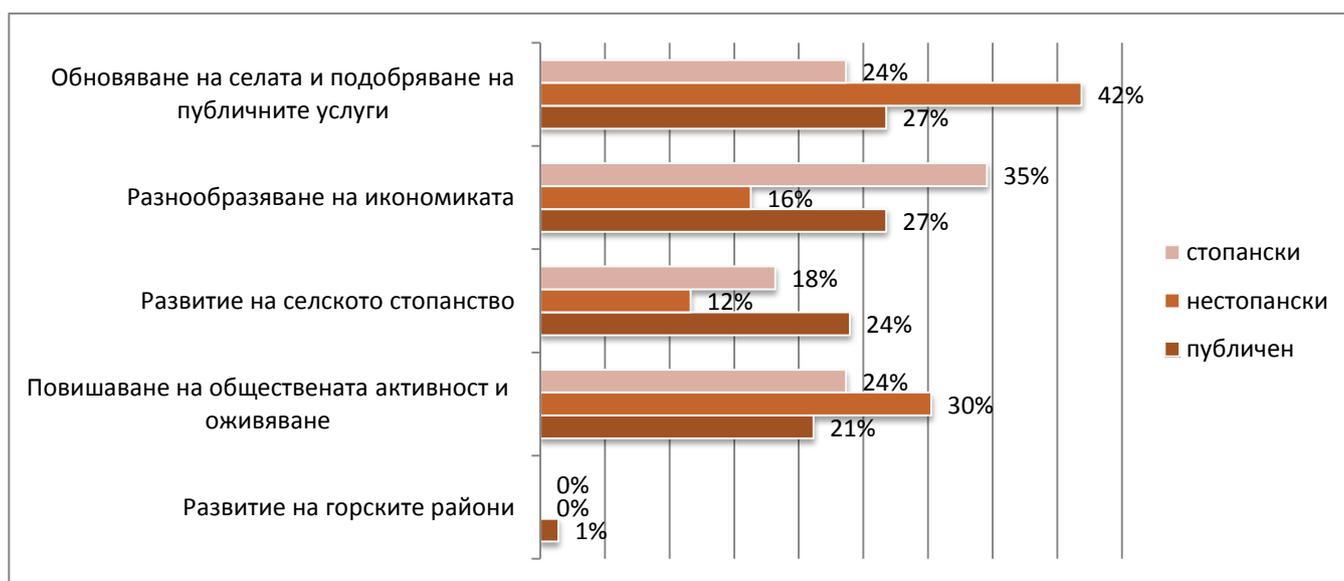
Анализът на резултатите по сектор, към който принадлежат анкетираните, показват известни специфики:

- Представителите на публичния сектор отдават еднакво внимание на обновяване на селата (27%) и разнообразяване на икономиката (27%), и поставят на трето място развитие на селското стопанство;
- Стопанският сектор поставя на първо място разнообразяването на икономиката (35% от отговорите от стопанския сектор), като на второ място са поставени две потребности – обновяване на селата и подобряване на публичните услуги (24%) и повишаване на

обществената активност и оживяване на територията (24%), а по-малко внимание се отдава на селското стопанство.

- Нестопанският сектор споделя мнението на публичния, че обновяването на селата е от първостепенна важност (42%), а на второ място е поставено повишаване на обществената активност и оживяване на територията (30%).

Фигура 2.2.2. Направления, в които да продължи работата на МИГ Нови пазар - Каспичан в подкрепа на местното развитие – по сектори

Изводи:

Местна инициативна група Нови пазар – Каспичан би трябвало да насочи усилията си към обновяване на селата и подобряване на публичните услуги, подкрепа за разнообразяване на икономиката и дейности за повишаване на обществената активност и оживяване на територията.

2.3. Потребности на местните общности по отношение основните услуги на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан

Беше потърсено мнението на анкетираните кои са най-важните потребности на територията, свързани с основните услуги за населението:

- общински пътища, улици, тротоари
- водоснабдителни системи и съоръжения и канализационна мрежа
- площи, за широко обществено ползване
- социална инфраструктура за предоставяне на услуги
- подобряване на енергийната ефективност на общински сгради за обществени услуги
- спортна инфраструктура
- обекти, свързани с културния живот
- общинска образователна инфраструктура.

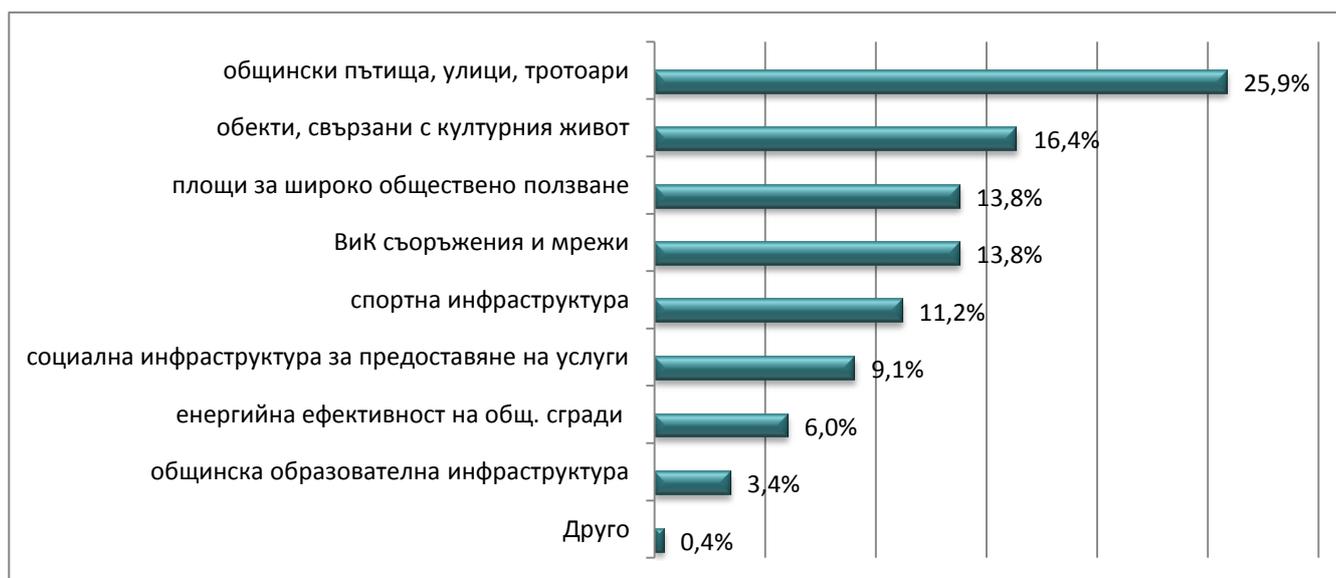
Резултатите показват, че според групите заинтересовани страни, най-важните и належащи потребности на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан са свързани с:

- на първо място, пътна инфраструктура (пътища, улици, тротоари), според 26 % отговорилите;

- като друга важна потребност са идентифицирани инвестициите в обекти, свързани с културния живот (16 %);
- важни за местната общност са инвестициите в площи за широко обществено ползване и в спортна инфраструктура (и двете 14 %).

Данните от проучването са представени на фигура 2.3.1.

Фигура 2.3.1. Потребности на местните общности по отношение основните услуги на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан – общо

Фигура 2.3.2. Потребности на местните общности по отношение основните услуги на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан – по сектори

Анализът на резултатите по отделни сектори (фигура 2.3.2.) показва следното:

- най-важните потребности на развитието на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан според публичния сектор са инвестиции в общински пътища, улици и тротоари (35%), на второ място са поставени инвестициите във ВиК сектора (20 %), и на трето – социална инфраструктура (12%), а инвестициите в площи за широко обществено ползване са на четвърто място (9%).
- Стопанският сектор поставя на първо място потребностите от инвестиции и подкрепа за площите за широко обществено ползване и спортната инфраструктура (по 20%), следвани от потребностите от инвестиции в общински пътища и улици (19%).
- Нестопанският сектор счита, че потребностите от инвестиции в обекти, свързани с културния живот са на първо място (35%), следвани от общински пътища и улици (22%) и на трето място – потребностите, свързани с ВиК мрежи и съоръжения ((5%).
- Може също така да се отбележи, че във възможността, предвидена за отворен отговор – други, има предложение за изграждане на инфраструктурата в промишлената зона на Нови пазар.

ИЗВОДИ:

Основните потребности на местните общности и заинтересованите страни, свързани с публичната инфраструктура на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан са свързани с необходимост от подобряване на пътната и улична мрежа. Предвид обаче ограниченията относно максималния размер на разходи по един проект, който може да се финансира от Стратегия за ВОМР – 200 000 евро, тези потребности трудно могат да бъдат удовлетворени в своята цялост. Поради тази причина усилията и целите на МИГ Нови пазар – Каспичан би следвало да се насочат основно към следващите по важност дейности за обновяване на селата и подобряване на услугите за населението, а именно: инвестиции в обекти, свързани с културния живот, площите за широко обществено ползване и спортната инфраструктура на територията.

31

2.4. Потребности на местните общности по отношение ремонт и обновяване на инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура и сгради с религиозно значение на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан

С оглед оценка на потребностите на местните общности, свързани с **инфраструктурата за отдих и туризъм и сградите с религиозно значение** беше потърсено мнението на анкетиранияте представители на трите сектора, измежду:

- туристически информационни центрове
- посетителски центрове за представяне на местното природно и културно наследство
- центрове за изкуство и занаяти с туристическа цел
- съоръжения за туристически атракции, свързани с местното природно, културно и/или историческо наследство
- съоръжения за туристическа инфраструктура (информационни табели, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки)
- сгради с религиозно значение.

На фигура 2.4.1. са представени резултатите от проучването на потребностите, обобщаващи отговорите на всички анкетиранни.

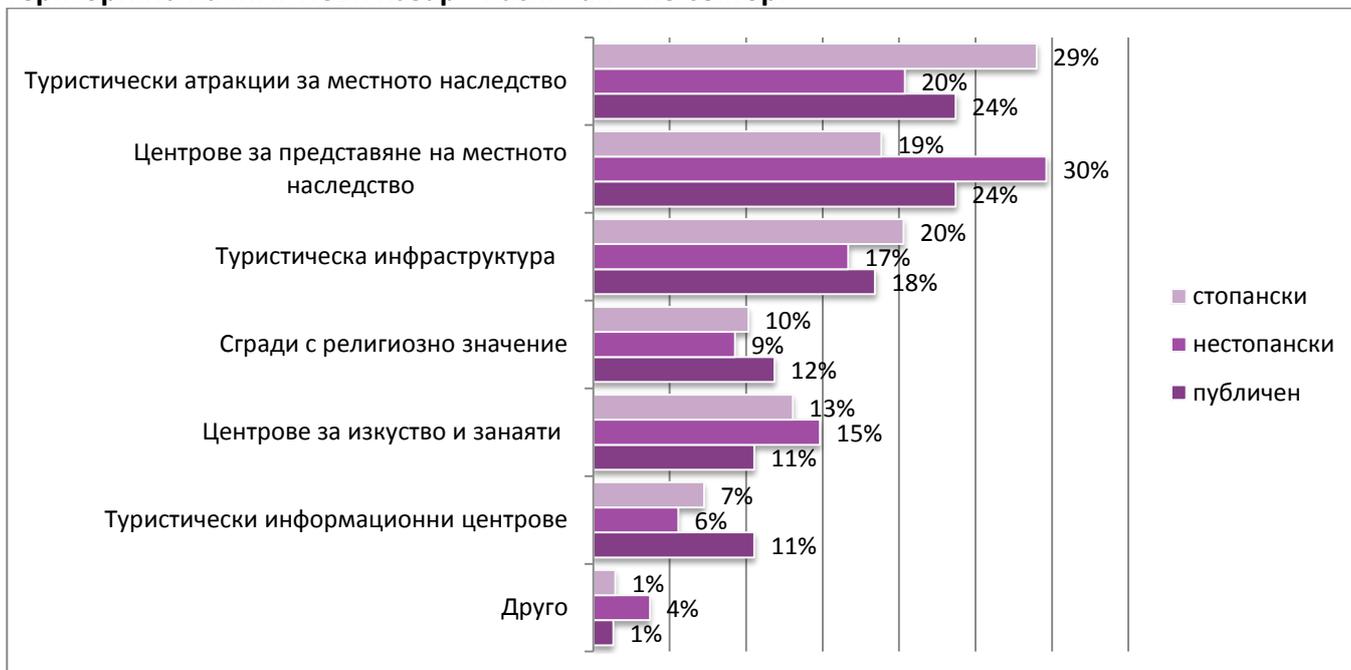
Фигура 2.4.1. Потребности на местните общности по отношение на ремонт и обновяване на инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура и сгради с религиозно значение на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан – общо

Най-важните потребности, свързани с туристическа и за отдих инфраструктура, са:

- Туристическите атракции за представяне на местното историческо и природно наследство – 25% от отговорите.
- Потребността от изграждане и инвестиции в центрове за представяне на местното наследство е поставена на второ място – 24%.
- Необходимостта от инвестиции в туристическа инфраструктура също е от особена важност – 19 %.

Фигура 2.4.1. Потребности на местните общности по отношение на ремонт и обновяване на инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура и сгради с религиозно значение на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан – по сектори

ИЗВОДИ:

Анализът на резултатите по групи анкетирани показва, че всички анкетирани са единодушни и поставят на водещо място потребността от инвестиции в изграждане на

туристически атракции, базирани на уникалните исторически и природни дадености на територията, както и да се инвестира в центрове за представяне на местното наследство пред туристите.

Предвид уникалното културно-историческо наследство на региона – първата столица на България Плиска и Мадарския конник, резултатите са показателни по отношение необходимостта от тяхното адекватно представяне за привличане и задържане на туристическия интерес.

2.5. Направления, в които бизнесът от територията на МИГ Нови пазар – Каспичан има потребност от подкрепа

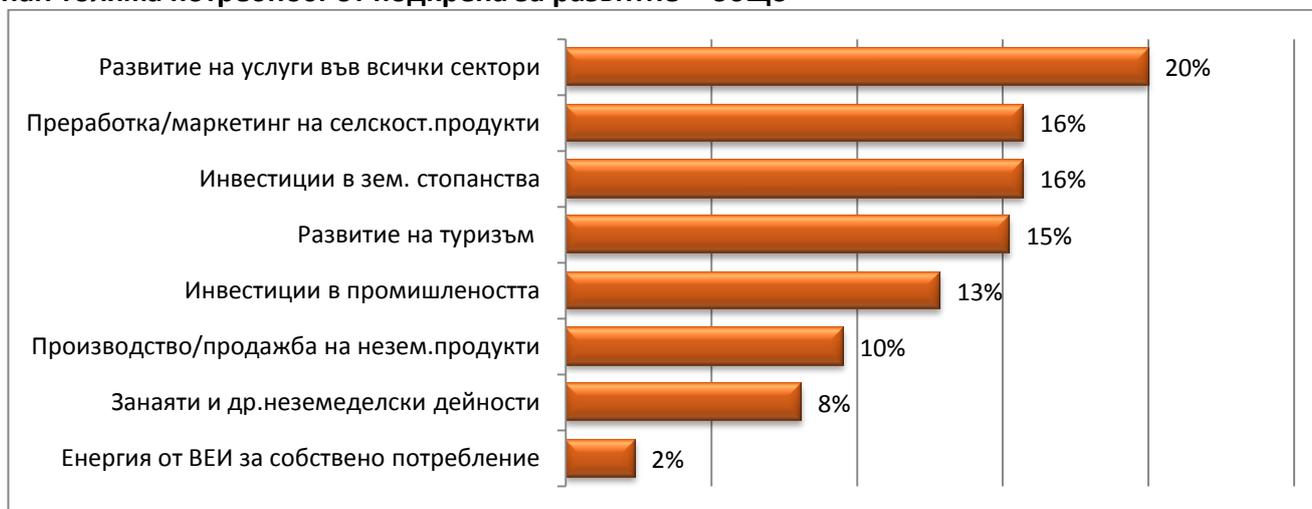
Беше потърсено мнението на анкетираните в какви направления има потребност да се развива бизнесът на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан:

- Инвестиции в земеделските стопанства
- Инвестиции за преработка и/или маркетинг на селскостопански продукти
- Инвестиции в промишлеността
- Дейности за развитие на туризъм (туристически обекти и туристически услуги)
- Производство или продажба на неземеделски продукти
- Развитие на услуги във всички сектори
- Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление
- Развитие на занаяти и други неземеделски дейности.

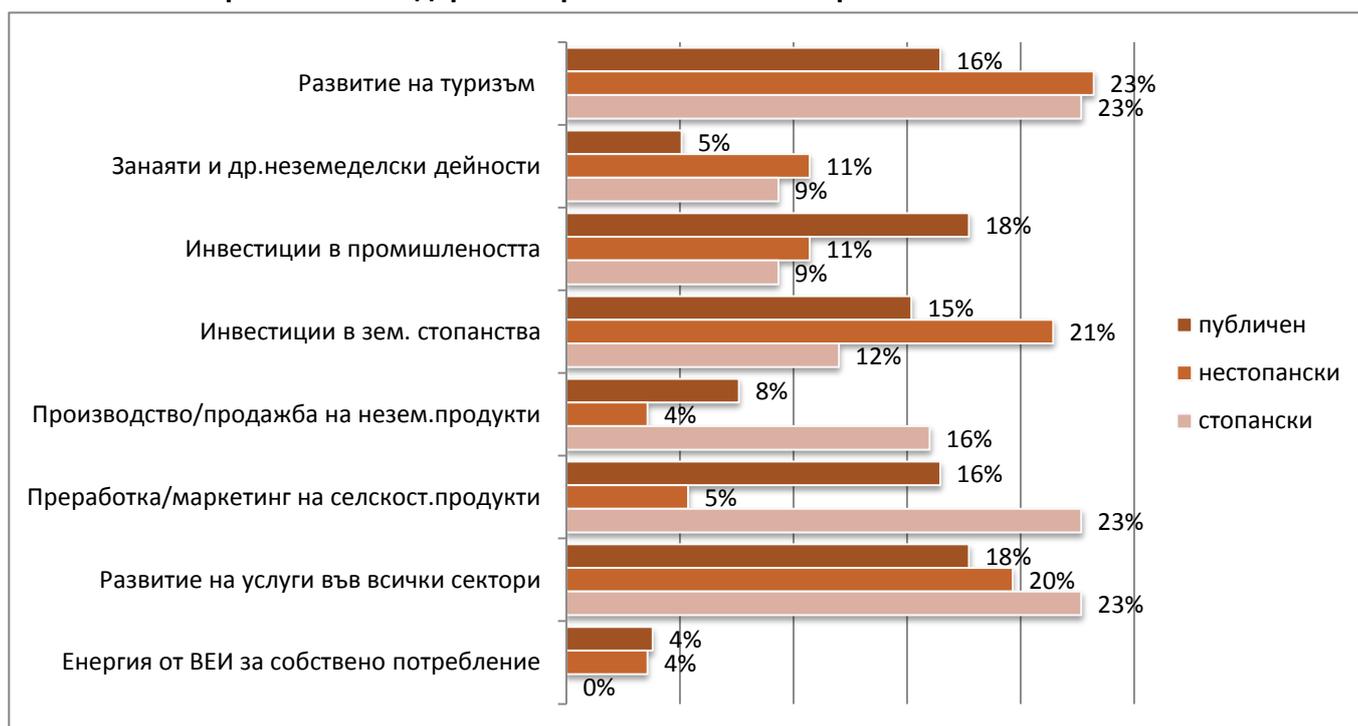
Обобщените резултати от проучването показват (фигура 2.5.1.), че на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан са налице следните потребности:

- Потребности от подкрепа за развитие на услуги във всички сектори;
- Преработката и маркетингът на селскостопански продукти и инвестициите в земеделските стопанства са поставени на второ място като потребност (16%).
- С 15% от отговорите развитието на туризма се нарежда на 3 място;
- Инвестициите в промишлеността и производството и продажбата неземеделски продукти също е важна потребност за развитието на територията, които взети заедно заемат първото място като важна потребност.

Фигура 2.5.1. В кои направления бизнесът от територията на МИГ Нови пазар - Каспичан има най-голяма потребност от подкрепа за развитие – общо

Фигура 2.5.2. В кои направления бизнесът от територията на МИГ Нови пазар - Каспичан има най-голяма потребност от подкрепа за развитие – по сектори

Анализът на потребностите на отделните групи анкетирувани показва:

- Според стопанския сектор, територията на МИГ Нови пазар – Каспичан има потребност от развитие и подпомагане на следните сектори – преработка на селскостопански продукти (23 %), развитие на туризъм (23%) и развитие на услуги във всички сектори.
- Публичният сектор счита, че най-важно е да се подпомага развитието на промишлеността и услугите (по 18 %), следвани от развитие на туризъм (16%) и инвестиции в земеделските стопанства.
- Нестопанският сектор поставя на първо място потребността от развитие на туризма (23%), следвано от селското стопанство (21%) и на услугите (20%).

ИЗВОДИ:

Потребностите на територията от развитие на бизнеса са насочени към развитие на услуги – социални, ИТ, бизнес, здравни и други, преработка и маркетинг на селскостопански продукти и подкрепа за селското стопанство и за развитие на туризма. Съответно, подкрепата чрез СВОМР на МИГ Нови пазар – Каспичан, би трябвало да бъде насочена приоритетно към удовлетворяване на тези потребности.

2.6. Потребности на местните общности по отношение на развитие на горските райони и подобряване на жизнеспособността на горите на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан

Развитието на горските райони на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан е едно от важните направления, за което беше потърсено мнението на анкетираните относно потребностите в това направление:

- Залесяване и поддръжка
- Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофи

- Възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофи
- Инвестиции, подобряващи устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми
- Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти.

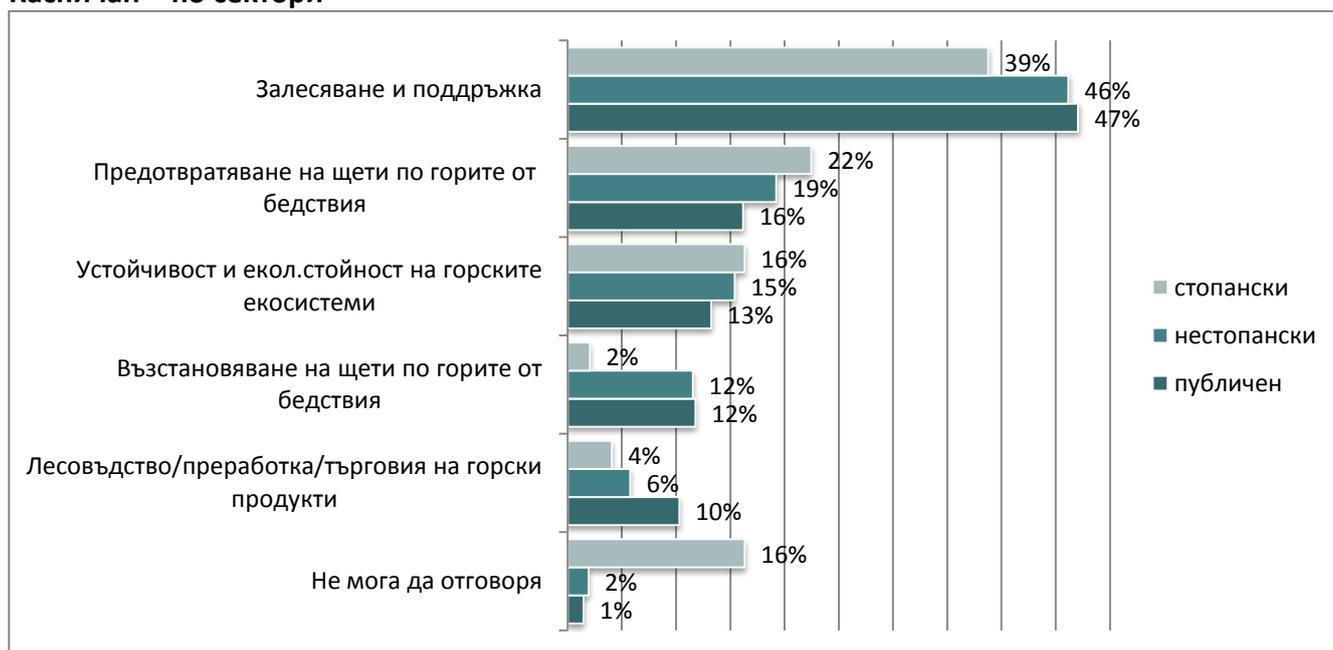
Обобщените резултати от проучването са представени на фигура 2.6.1, и анализът им показва следното:

Фигура 2.6.1. Потребности на местните общности по отношение на развитие на горските райони и подобряване на жизнеспособността на горите на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан – общо

- Основните потребности, свързани с горските ресурси на територията, са залесяване и поддръжка на горите – 44 %;
- Важна потребност според анкетираните е да се предотвратят щети по горите от бедствия (19%);
- Инвестициите за осигуряване на устойчивост и повишаване екологичната стойност на горите също са необходими на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан (15%).

Фигура 2.6.2 Потребности на местните общности по отношение на развитие на горските райони и подобряване на жизнеспособността на горите на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан – по сектори

Анализът на резултатите на различните групи анкетирани показва (фигура 2.6.2.) определено единомислие на представителите на трите сектора, без съществени различия в оценката на потребностите от инвестиции в горските райони.

ИЗВОДИ:

Основните потребности, свързани с горските райони на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан, са свързани с залесяване и поддръжка и инвестиции за предотвратяване на щети по горите.

2.7. ПОТРЕБНОСТИ НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ПОДКРЕПА

С цел установяване на конкретните потребности на публичния сектор и конкретно - на групата заинтересовани страни на местната власти в анкетната карта е включена секция за представяне на конкретни потребности/ проектни идеи – до 3 потребности на всеки анкетирани.

Включените въпроси в секцията за идентифициране на конкретните потребности са насочени както към определяне на конкретното направление на потребността и/ или конкретната проектна идея, така и към нейното местоположение и планирания размер на инвестицията. Тази информация ще даде възможност да се планират стратегическите и финансови параметри на разработваната Стратегия адекватно на потребностите.

2.7.1. Потребности на публичния сектор – направление на инвестицията

Беше потърсено мнението на представителите на публичния сектор относно основни потребности на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан със следните възможни отговори:

- Общински пътища, улици, тротоари
- Водоснабдителни системи и канализационна мрежа
- Площи, за широко обществено ползване
- Социална инфраструктура
- Подобряване на енергийната ефективност на общински сгради за обществени услуги
- Спортна инфраструктура
- Обекти, свързани с културния живот
- Общинска образователна инфраструктура
- Туристически информационни центрове
- Посетителски центрове за представяне на природно и културно наследство
- Центрове за изкуство и занаяти
- Съоръжения за туристически атракции
- Туристическа инфраструктура
- Сгради с религиозно значение
- Залесяване и поддръжка на гори
- Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофи
- Възстановяване на щети по горите от пожари, бедствия и катастрофи
- Инвестиции, подобряващи устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми
- Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката на горски продукти

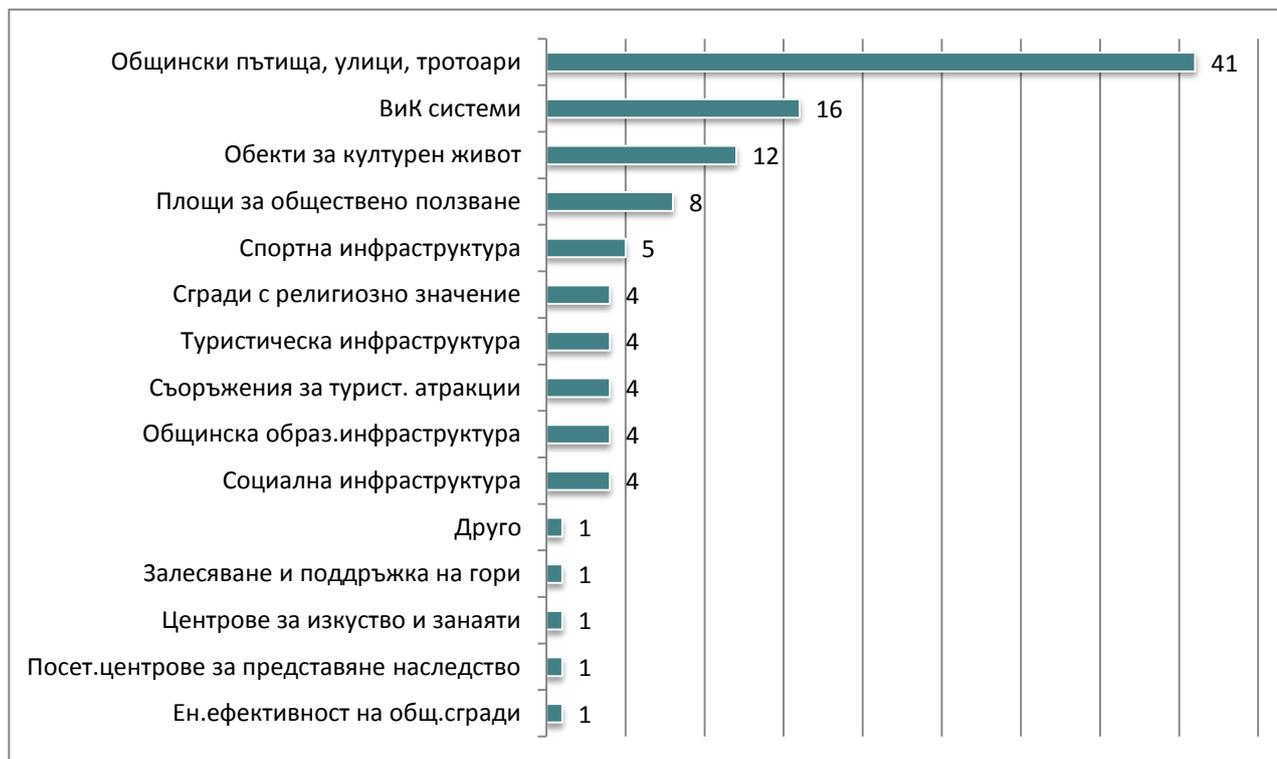
На анкетирания беше дадена възможност да опишат и потребност, която не е включена в предложените отговори.

Анализът на резултатите показва следните потребности според публичния сектор в следните направления:

- Основните потребности на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан са свързани с пътната и уличната мрежа (41 отговора/проектни идеи);
- На второ място са поставени водоснабдителните и канализационни мрежи и съоръжения (16 отговора);
- Инвестициите и подкрепата за обекти за културен живот са също важна потребност на територията – 12 отговора/проектни идеи;
- Площите за широко обществено ползване също са оценени като важна потребност за територията (8)

- Сериозен дял имат потребностите, свързани с инвестиции в публична инфраструктура, свързана с туризма – туристическа инфраструктура (4), съоръжения за туристически атракции (4), общо – 8 конкретни потребности/проектни идеи в сферата на туризма.
- Най-ниско са оценени потребностите, свързани с инвестиции в горските райони.

Фигура 2.7.1. Потребности на публичния сектор – направление на инвестицията

2.7.2. Конкретен обект на проектна идея

Участниците в анкетирането от публичния сектор имаха възможност да представят конкретен обект на проектна идея.

Конкретните потребности – обектите на инвестиция, за които анкетираните са дали информация, са:

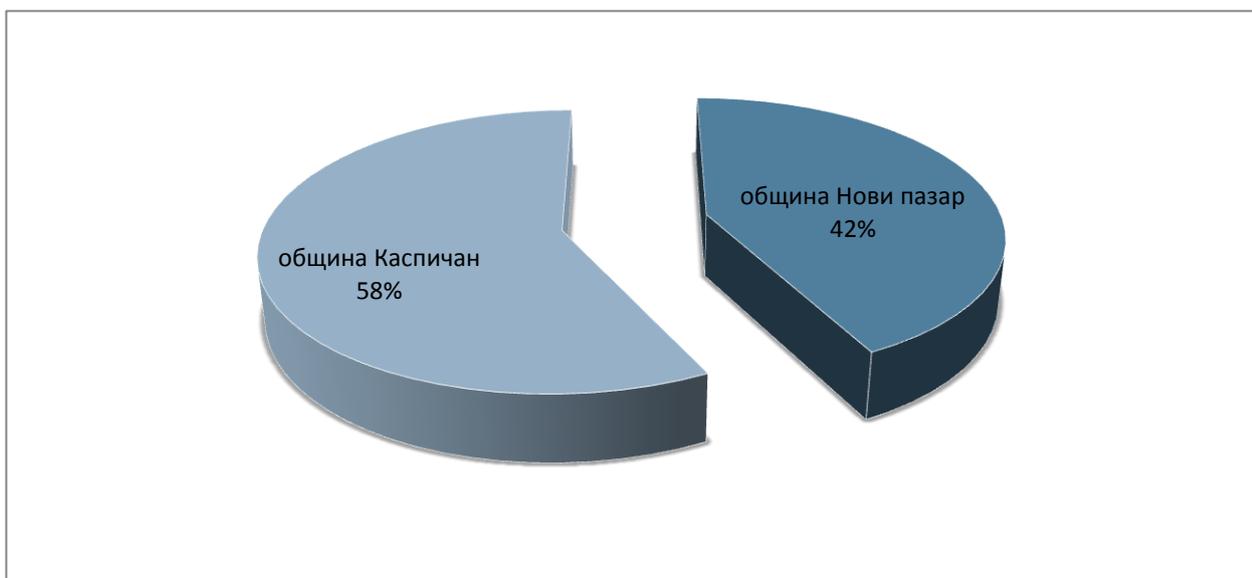
- Централна градска част, гр. Плиска
- Ремонт на общински пътища, улици и тротоари
- Спортни площадки
- Канализация гр. Плиска
- Ремонт на ОУ Христо Ботев с. Каспичан
- Туристически атракционни и центрове чрез читалищна дейност
- Предпазване на селата от наводнения
- Еко пътека в местността Станата
- Площади
- православен храм гр. Каспичан
- канализационна система

- Ремонт и оборудване на читалищата на територията на община Каспичан и община Нови пазар
- Изграждане на детски площадки
- Създаване на алея на занаятите
- Възстановяване на лятното кино и изграждане на сцена на открито гр. Плиска
- Ремонт на религиозни сгради и джамия
- Възстановяване на селските чешми
- Стадион в с. Зайчино Ореше
- Център за култура към община Нови пазар

2.7.3. Местоположение на планираната / необходимата инвестиция

Местоположението на конкретните потребности от инвестиции е следното, представено на фигура 2.7.3.:

Фигура 2.7.3. Местоположение на планираната / необходимата инвестиция

Конкретните потребности/проектни идеи на представителите на публичния сектор са разположени сравнително равномерно на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан, както е показано на фигура 2.7.3.

2.7.4. РАЗМЕР на планирана / необходимата инвестиция

Размерът на планираната / необходимата инвестиция е от голяма важност от гледна точка на планиране на финансовата част на Стратегията за водено от общностите местно развитие. От една страна – за да се прецени дали конкретната потребност може да бъде удовлетворена чрез средствата, с които би могла да разполага Местната инициативна група, и от друга – с цел по-коректно и адекватно на потребностите финансово планиране.

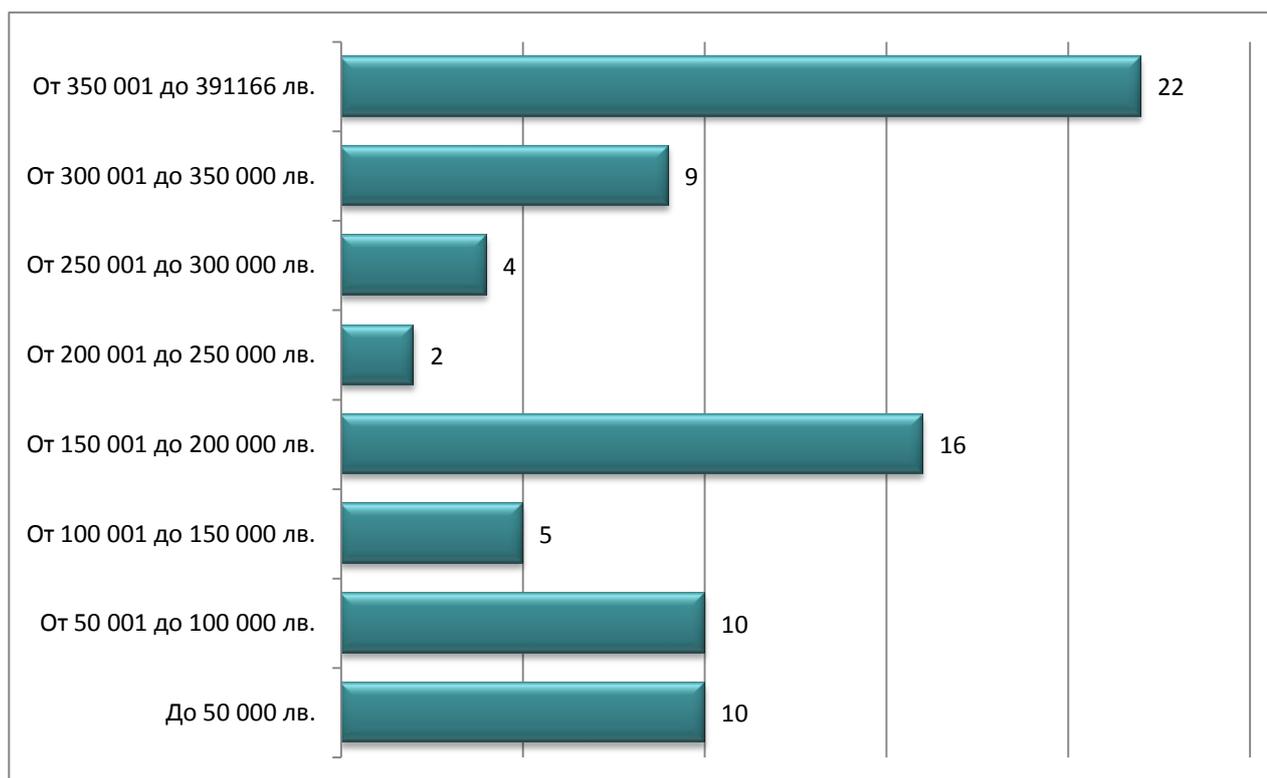
Анкетираните имаха възможност да опишат конкретен размер в отворен отговор и/ или да избере един от предложените варианти:

- До 50 000 лв.
- От 50 001 до 100 000 лв.
- От 100 001 до 150 000 лв.
- От 150 001 до 200 000 лв.
- От 200 001 до 250 000 лв.
- От 250 001 до 300 000 лв.
- От 300 001 до 350 000 лв.
- От 350 001 до 391166 лв.

Според анкетираните представители на публичния сектор преобладават конкретни потребности, за чиято реализация са необходими инвестиции в следните размери (фигура 2.7.5):

- Преобладава размер на инвестицията по проект от 350 000 до 391 166 лева.
- На следващо място стои размер на инвестицията от 150 0001 до 200 000 лева.

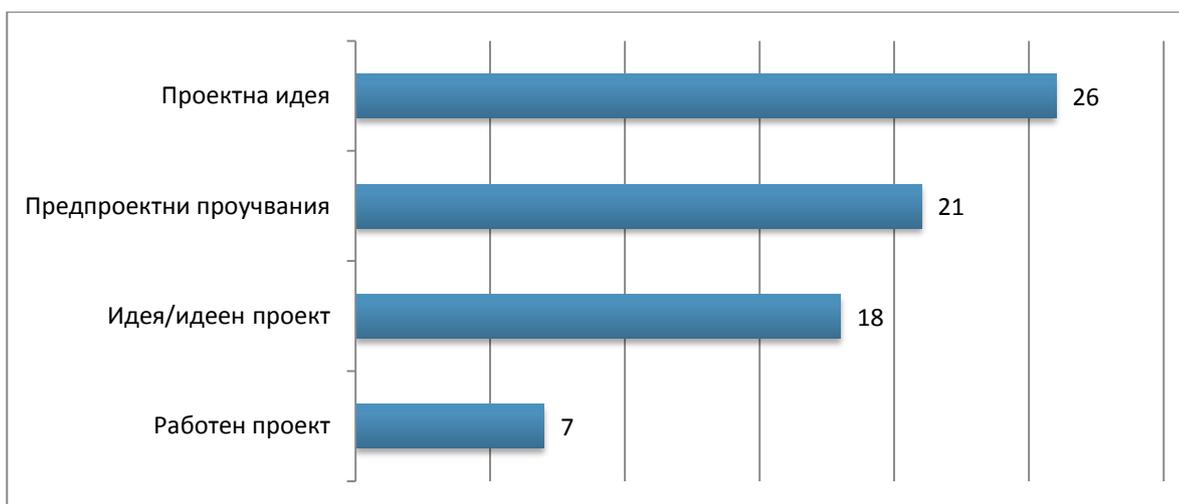
Фигура 2.7.4. РАЗМЕР на планирана / необходима инвестиция за публичния сектор

2.7.5. Стадий на проектна готовност

С цел установяване на времето, за което една идея и/ или потребност може да се реализира, както и етапа на подготвяне, беше потърсено мнението на анкетираните:

Фигура 2.7.5. Стадий на проектна готовност

Преобладаващите мнения – разгледани като цялост, са на ниво проектна идея и идеен проект, което означава че товапо-скоро са набелязани и установени потребности, отколкото проектни идеи.

2.8. ПОТРЕБНОСТИ НА НЕСТОПАНСКИЯ СЕКТОР ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ПОДКРЕПА

С цел установяване на конкретните потребности на нестопанския сектор и конкретно - на групите заинтересовани страни от нестопанския сектор, в анкетната карта за тях е включена секция за представяне на конкретни потребности/ проектни идеи – до 3 потребности на всеки анкетиран.

Включените въпроси в секцията за идентифициране на конкретните потребности са насочени както към определяне на конкретното направление на потребността и/ или конкретната проектна идея, така и към нейното местоположение и планирания размер на инвестицията. Тази информация ще даде възможност да се планират стратегическите и финансови параметри на разработваната стратегия адекватно на потребностите.

2.8.1. Потребности на нестопанския сектор – направление на инвестицията

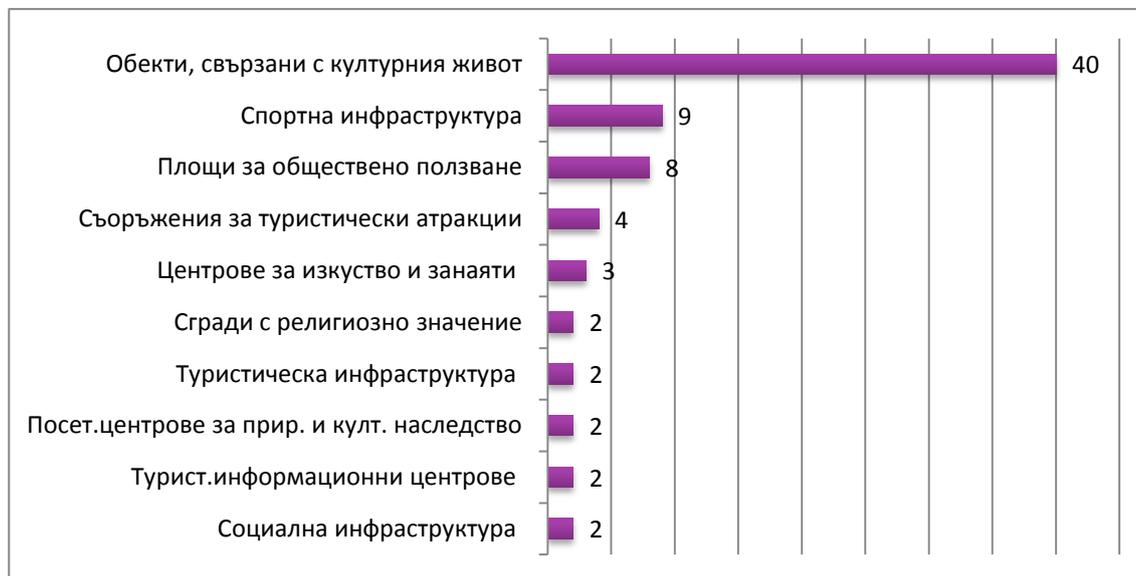
Беше потърсено мнението на представителите на нестопанския сектор относно основни потребности на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан със следните възможни отговори:

- Площи, за широко обществено ползване
- Социална инфраструктура
- Спортна инфраструктура
- Обекти, свързани с културния живот
- Туристически информационни центрове
- Посетителски центрове за представяне на природно и културно наследство
- Центрове за изкуство и занаяти
- Съоръжения за туристически атракции

- Туристическа инфраструктура
- Сгради с религиозно значение

Резултатите от анкетирането са представени на фигура 2.8.1.

Фигура 2.8.1. Потребности на нестопанския сектор – направление на инвестицията

Анализът на резултатите показва потребности на нестопанския сектор в следните направления:

- Обекти, свързани с културния живот (40 отговора/потребности)
- Спортна инфраструктура (9 отговора)
- Площи за обществено ползване (8)
- Съоръжения за туристически атракции (4).

2.8.2. Конкретен обект на проектна идея

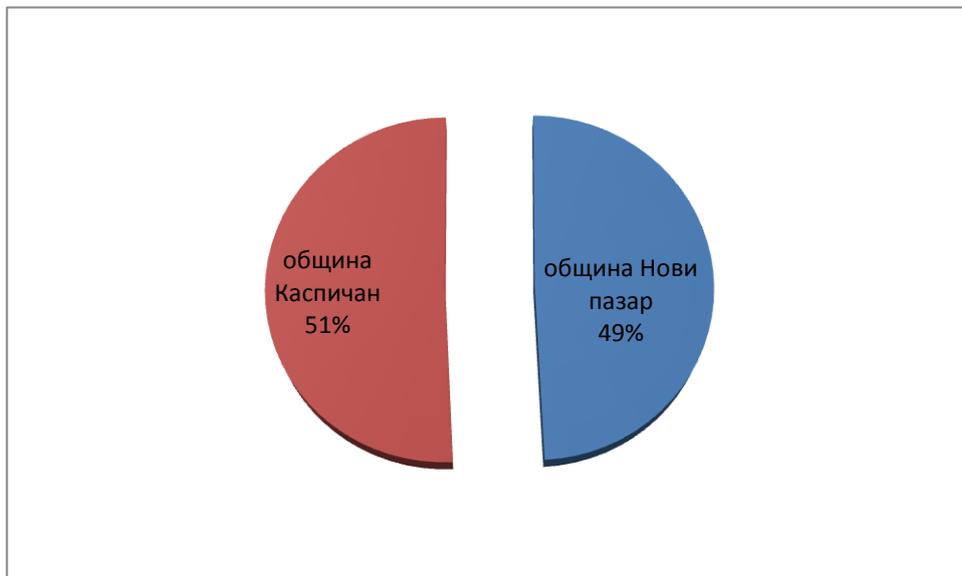
Някои от анкетираните имат готовност с конкретни проектни идеи, за реализиране и приложение на територията:

- спортни площадки – в гр. Плиска и в ОУ "Св. П. Хилендарски" Плиска
- народните читалища
- ремонт на читалища в различни населени места на територията
- развитие на детско-юношеска школа по футбол

2.8.3. Местоположение на планираната / необходимата инвестиция

Местоположението на планираните инвестиции е разпределено приблизително по равно на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан – фигура 2.8.3.

Фигура 2.8.3. Местоположение на планираната / необходимата инвестиция

2.8.4. РАЗМЕР на планирана / необходимата инвестиция

Размерът на планираната / необходимата инвестиция е от голяма важност от гледна точка на планиране на финансовата част на Стратегията за водено от общностите местно развитие. От една страна – за да се прецени дали конкретната потребност може да бъде удовлетворена чрез средствата, с които би могла да разполага Местната инициативна група, и от друга – с цел по-коректно и адекватно на потребностите финансово планиране.

Анкетираните имаха възможност да опишат конкретен размер в отворен отговор и/ или да избере един от предложените варианти:

- До 30 000 лв.
- От 30 001 лв. до 50 000 лв.
- От 50 001 до 100 000 лв.
- От 100 001 до 150 000 лв.
- От 150 001 до 200 000 лв.
- От 200 001 до 250 000 лв.
- От 250 001 до 300 000 лв.
- От 300 001 до 350 000 лв.
- От 350 001 до 391166 лв.

Фигура 2.8.4. РАЗМЕР на планирана / необходимата инвестиция за нестопанския сектор

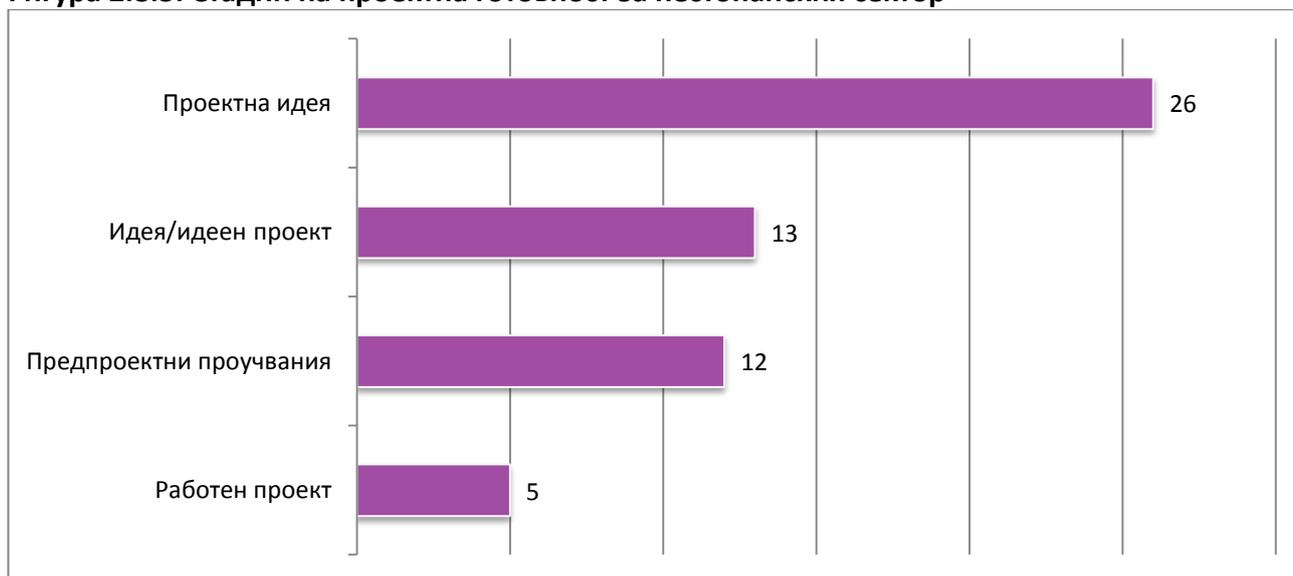
Според анкетираните представители на нестопанския сектор преобладават конкретни потребности, за чиято реализация са необходими инвестиции в следните размери (фигура 2.8.5):

- Преобладава размер на инвестицията по проект от до 30 000 лева (13).
- На следващо място стои размер на инвестицията от 30 000 лв. до 50 000 лв.(12) и 50 001 лв. до 100 000 лева.

2.8.5. Стадий на проектна готовност

С цел установяване на времето, за което една идея и/ или потребност може да се реализира, както и етапа на подготвяне, беше потърсено мнението на анкетираните от нестопанския сектор – фигура 2.8.5:

Фигура 2.8.5. Стадий на проектна готовност за нестопанския сектор

Преобладаващите мнения – разгледани като цялост, са на ниво проектна идея и идеен проект, което означава, че това по-скоро са набелязани и установени потребности, отколкото готови проектни идеи.

2.9. ПОТРЕБНОСТИ НА СТОПАНСКИЯ СЕКТОР ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ПОДКРЕПА

С цел установяване на конкретните потребности на стопанския сектор и конкретно - на групите заинтересовани страни от бизнеса, в анкетната карта за тях са включени въпроси за установяване на техните нужди в различните направления на икономиката, както и секция за представяне на конкретни потребности/ проектни идеи.

Включените въпроси в секцията за идентифициране на конкретните потребности са насочени както към определяне на конкретното направление на потребността и/ или конкретната проектна идея, така и към нейното местоположение и планирания размер на инвестицията. Тази информация ще даде възможност да се планират стратегическите и финансови параметри на разработваната стратегия адекватно на потребностите.

2.9.1. Потребности от инвестиции за развитие на земеделското стопанство – направление на инвестицията

Доколкото селското стопанство е сред основните отрасли на местната икономика на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан, важно за целите на разработване на Стратегия за водено от общностите местно развитие е установяването на потребностите на групите заинтересовани страни от бизнеса, свързани с развитието на агро-сектора.

Анкетираните имаха възможност да изберат един от следните отговори:

- Модернизация и механизация на земеделското стопанство, вкл. специализирани земеделски транспортни средства
- Постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността
- Подобряване на енергийната ефективност на стопанствата
- Съхранение на земеделската продукция
- Съоръжения за опазване на околната среда
- Недвижима собственост за дейността на земеделските стопанства
- Създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия
- Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за нуждите на земеделските стопанства
- Нямам такива потребности
- Не мога да отговоря

Резултатите от проучването са представени графично на фигура 2.9.1.

Предвид факта, че извадката на анкетираните лица от бизнеса включва както представители на селското стопанство – растениевъдство и животновъдство, така и на другите групи заинтересовани страни, значителен е дялът на тези, които дават отговор „други“.

Основните потребности от инвестиции за развитие на селското стопанство са в три направления:

- Инвестиции за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия – 16 %;

- Инвестиции за постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността – 16 %;
- Инвестиции за модернизация и механизация на земеделското стопанство, вкл. специализирани земеделски транспортни средства – 16 %.

Фигура 2.9.1. Потребности от инвестиции за развитие на земеделското стопанство – направление на инвестицията

2.9.2. Потребности от инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти – направление на инвестицията

Преработката и маркетингът са много важни под-отрасли за развитието на икономиката на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан и беше потърсено мнението за потребностите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор по този въпрос. Анкетираните имаха възможност изберат своите потребности измежду следните отговори:

- Процеси и технологии за преработка на селскостопански продукти
- Сгради, необходими за производството и маркетинга
- Нови машини и оборудване за подобряване на производствения процес и маркетинга
- Активи за съхранение, преработка, пакетиране, охлаждане, замразяване и сушене на продукцията и суровината
- Изграждане и/или модернизиране на лаборатории за нуждите на предприятието
- Специализирани транспортни средства за превоз на суровини и/или готова продукция, включително хладилни транспортни средства
- Внедряване на системи за управление на качеството
- Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление
- Постигане съответствие със стандартите на Общността
- Нямам такива потребности

- Не мога да отговоря.

Резултатите от проучването показват следните потребности на бизнеса в областта на преработката и маркетинга на селскостопанска продукция (фигура 2.9.2):

- Предвид факта, че анкетираните представители на бизнеса са от различните заинтересовани страни – от различни отрасли и подотрасли, около 1/3 от отговорите са „други“, тоест нямат такива потребности;
- Водещата потребност в преработката на селскостопанска продукция е технологии за преработка – 19 % от анкетираните;
- На второ място, анкетираните поставят потребност от инвестиции за постигане на съответствие с нововъведени стандарти на ЕС – 16 %;
- Инвестиции в оборудването – 9% - и сградите – 9% - за производствения процес и маркетинга са следващата важна потребност;
- 6 % от анкетираните представители на бизнеса посочват необходимост от подкрепа за въвеждане на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди.

Фигура 2.9.2. Потребности от инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти – направление на инвестицията

2.9.2.1. Направления на потребностите от инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти

С цел изясняване на конкретните селскостопански продукти, които представителите на бизнеса преработват или ще преработват, към изразилите потребност от инвестиции за преработка на селскостопанска продукция беше зададен въпрос и за направлението – тоест, вида продукти, за които е предназначена инвестицията. Възможните направления са:

- мляко и млечни продукти, яйца
- месо и месни продукти
- плодове и зеленчуци, гъби
- пчелен мед и пчелни продукти
- зърнени, мелничарски и нишестени продукти с изключение на хляб и тестени изделия
- растителни и животински масла и мазнини с изключение на маслиново масло

- технически и медицински култури, включително маслодайна роза, билки и памук
- тютюн и тютюневи изделия, захар и сладкарски изделия
- готови храни за селскостопански животни (фуражи)
- гроздова мъст, вино и оцет
- Нямам такива потребности

Резултатите от проучването са представени графично на фигура 2.9.2.1. и от тях могат да се изведат следните водещи направления на потребностите от инвестиции в преработката и маркетинга на селскостопанска продукция:

- плодове и зеленчуци и пчелен мед и пчелни продукти са водещи като продукти, които да се преработват – по 15 % от всички анкетирани или 24 % от отговорилите, че имат потребности от инвестиции в преработката;
- месо и месни продукти и мляко и млечни продукти са следващите по значимост продукти, за които има потребности от преработка – по 8 % от всички анкетирани или 12 % от тези, които имат потребности от преработка.

Фигура 2.9.2.1. Направления на потребностите от инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти

Тези резултати много ясно отразяват отрасловата структура на селското стопанство на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан и необходимостта от инвестиции за преработка на основните продукти, произвеждани от аграрния сектор.

2.9.3. Потребности от инвестиции в неземеделски дейности

Разнообразяването на икономиката на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан е от съществено значение за нейното развитие и затова беше потърсена информация относно потребностите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор в направленията / отраслите на неземеделския бизнес. Възможните отговори/направления са обобщени по следния начин:

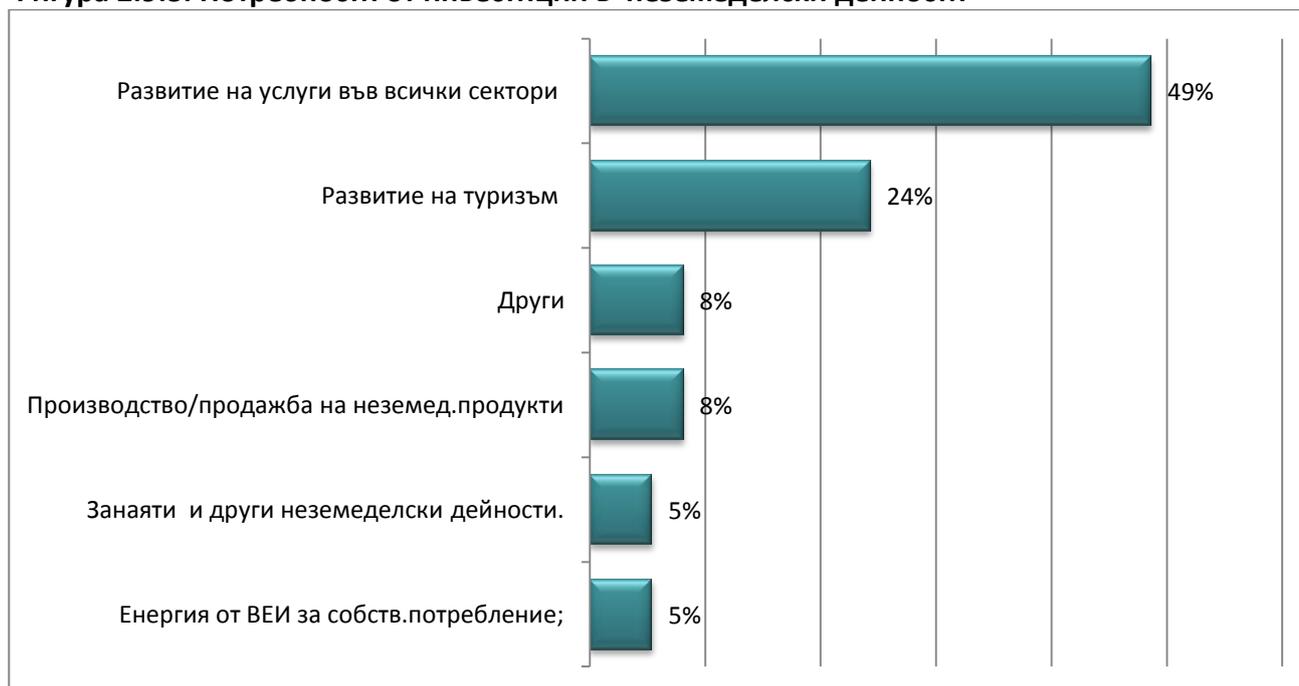
- Развитие на туризъм (туристически обекти и услуги);

- Производство или продажба на неземеделски продукти
- Развитие на услуги във всички сектори (социални, здравни, счетоводни услуги, ветеринарни дейности и ИТ услуги и др.);
- Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;
- Развитие на занаяти и други неземеделски дейности.
- Нямам такива потребности
- Не мога да отговоря

Резултатите от проучването на потребностите на стопанския сектор от инвестиции в неземеделски дейности са представени на фигура 2.9.3. и показват следните основни потребности от подкрепа:

- Основната потребност на бизнеса от региона е свързана с инвестиции в развитието на услуги във всички сектори на икономиката – социални, здравни, счетоводни услуги, ветеринарни дейности и ИТ услуги и др. – според 49% от отговорилите представители на стопанския сектор;
- На второ място, е потребността от подкрепа и инвестиции за развитие на туризъм - туристически обекти и услуги – според 24 % от отговорилите;
- На трето място е потребността от инвестиции за производство и продажба на неземеделски продукти – 8 %.

Фигура 2.9.3. Потребности от инвестиции в неземеделски дейности

ИЗВОДИ

Тези резултати са много показателни и отразят напълно изводите от проучването на потенциала за развитие на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан – уникалните исторически и природни ресурси са сериозна предпоставка за развитие на интегриран туризъм и съпътстващите го услуги.

2.9.4. Потребности от инвестиции в развитие на горските райони и подобряване на жизнеспособността на горите

Беше потърсено мнението на анкетиранияте представители на групите заинтересовани страни от стопанския сектор относно потребностите им във връзка с развитие на горските райони и ресурси. Възможните направления за инвестиции в областта на горските ресурси са:

- Залесяване и поддръжка
- Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофи
- Възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофи
- Инвестиции, подобряващи устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми
- Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти.

Резултатите от проучването показват следните основни потребности на бизнеса – фигура 2.9.4:

- 45 % от анкетиранияте представители на бизнеса нямат такива потребности;
- Потребности от инвестиции за залесяване и поддръжка на горите имат 24 % от анкетиранияте представители на стопанския сектор;
- 14 % от анкетиранияте имат потребности от инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти.

Фигура 2.9.4. Потребности от инвестиции в развитие на горските райони и подобряване на жизнеспособността на горите на стопанския сектор

ИЗВОДИ:

Представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор нямат значителни потребности от инвестиции в сферата на горите и горските ресурси.

2.9.5. Конкретни потребности и проектни идеи на представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор

За установяване на конкретните потребности на групите заинтересовани страни от стопанския сектор, в анкетната карта за тях е включена секция за представяне на конкретни потребности/ проектни идеи. Включените въпроси в секцията за идентифициране на конкретните потребности и проектни идеи са насочени както към определяне на конкретното направление на

потребността и/ или конкретната проектна идея, така и към нейното местоположение и планирания размер на инвестицията. Тази информация ще даде възможност да се планират стратегическите и финансови параметри на разработваната стратегия адекватно на потребностите.

2.9.5.1. Инвестиционни направления на конкретни потребности и проектни идеи на представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор

На първо място, чрез въпросите в анкетата беше потърсена информация за сектора /направлението на инвестиционната потребност:

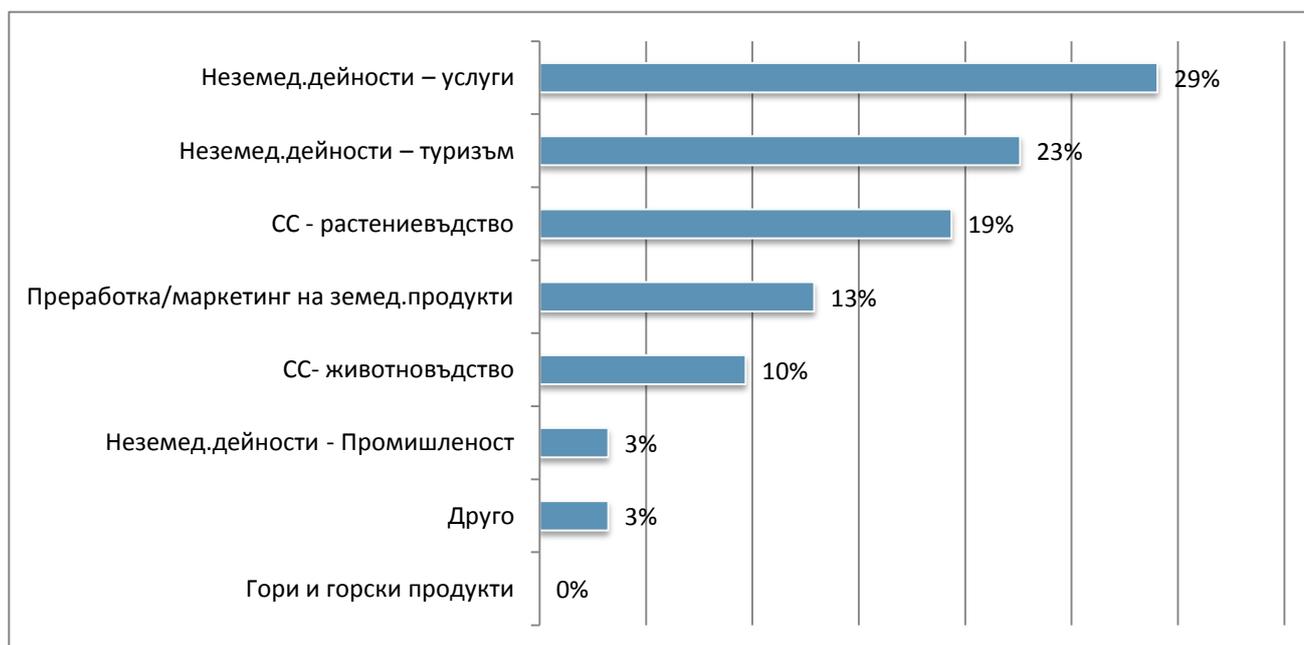
- Селско стопанство - животновъдство
- Селско стопанство - растениевъдство
- Преработка и маркетинг на земеделски продукти
- Неземеделски дейности - Промисленост
- Неземеделски дейности – туризъм
- Неземеделски дейности – услуги
- Гори и горски продукти

Резултатите от проучването показват конкретни потребности и проектни идеи основно в следните сектори и отрасли (фигура 2.9.5.1):

- На първо място, са налице потребности и проектни идеи сред стопанските субекти в сферата на услугите на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан – 29 % от анкетираните;
- На второ място се нареждат потребностите и проектните идеи в сферата на туризма – 23 %;
- На трето място са потребностите на бизнеса от инвестиции в растениевъдството – 19 %;
- Следват ги потребностите от инвестиции за преработка и маркетинг на земеделски продукти (13 %) и в развитие на животновъдството (10%);

51

Фигура 2.9.5.1. Инвестиционни направления на конкретни потребности и проектни идеи на представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор

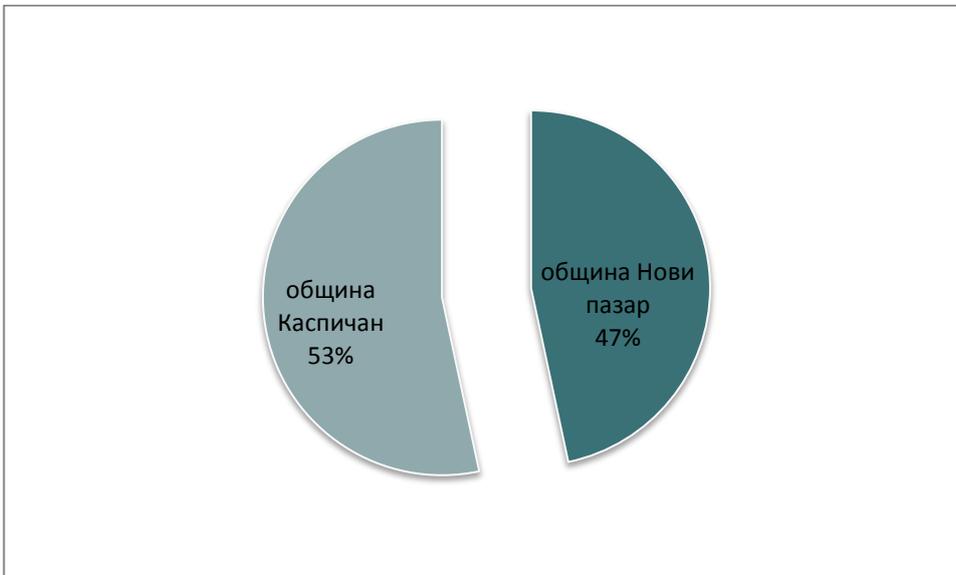

2.9.5.2. Конкретно описание / обект на проектната идея на представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор

Анкетираните представители на групите заинтересовани страни от стопанския сектор имаха възможност да опишат обекта на планираната от тях инвестиция. Описаните проектни идеи на бизнеса са шест – две в направление туризъм, едно в производството, едно в услугите, и две – в селското стопанство, и са следните:

- Ресторант-бистро със сватбена зала
- Занаятчийски работилници и туризъм
- Производство на запалки за пещи, производство на специален чай
- Създаване на център за водачи на МПС от всички категории
- Увеличаване на земеделските площи
- Закупуване на земеделски инвентар

2.9.5.3. Местоположение на планираната / необходима инвестиция от представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор

52

2.9.5.4. РАЗМЕР на планирана / необходима инвестиция от представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор – общ размер на разходите

Размерът на планираната / необходима инвестиция на проектите от стопанския сектор е от голяма важност от гледна точка на планиране на финансовата част на Стратегията за водено от общностите местно развитие. От една страна – за да се прецени дали конкретната потребност може да бъде удовлетворена чрез средствата, с които би могла да разполага Местната инициативна група, и от друга – с цел по-коректно и адекватно на потребностите финансово планиране. Анкетираните имаха възможност да опишат конкретен размер в отворен отговор и/или да изберат един от предложените варианти, като е взет предвид допустимия максимален размер на проекти към МИГ – 200 000 евро:

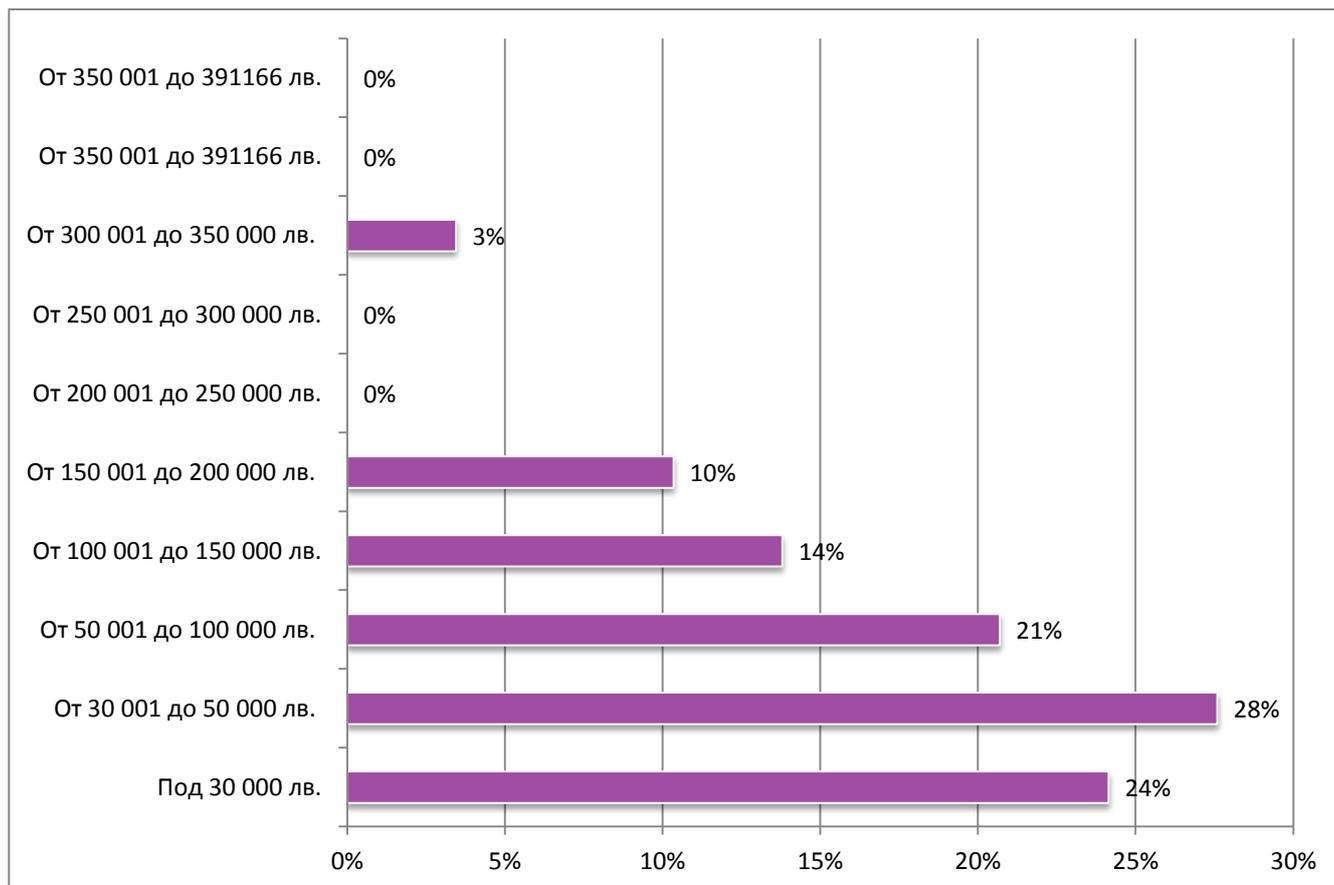
- Под 30 000 лв.
- От 30 001 до 50 000 лв.

- От 50 001 до 100 000 лв.
- От 100 001 до 150 000 лв.
- От 150 001 до 200 000 лв.
- От 200 001 до 250 000 лв.
- От 250 001 до 300 000 лв.
- От 300 001 до 350 000 лв.
- От 350 001 до 391166 лв.

Резултатите от прочването показват, че размера на инвестициите за осъществяване на конкретните проектни идеи в стопанския сектор са основно в следните граници (фигура 2.9.5.4.):

- 28 % от проектните идеи са с размер на инвестицията между 30 001 и 50 000 лв.
- 24 % от проектните идеи са с размер на инвестицията до 30 000 лв.
- За 21 % от анкетираните общите разходи за конкретната проектна идея са между 50 001 и 100 000 лв.
- 14 % от анкетираните оценяват необходимите им средства за реализация на конкретната проектна идея на стойност между 100 001 и 150 000 лв.

Фигура 2.9.5.4. РАЗМЕР на планирана / необходима инвестиция от представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор – общ размер на разходите

ИЗВОДИ:

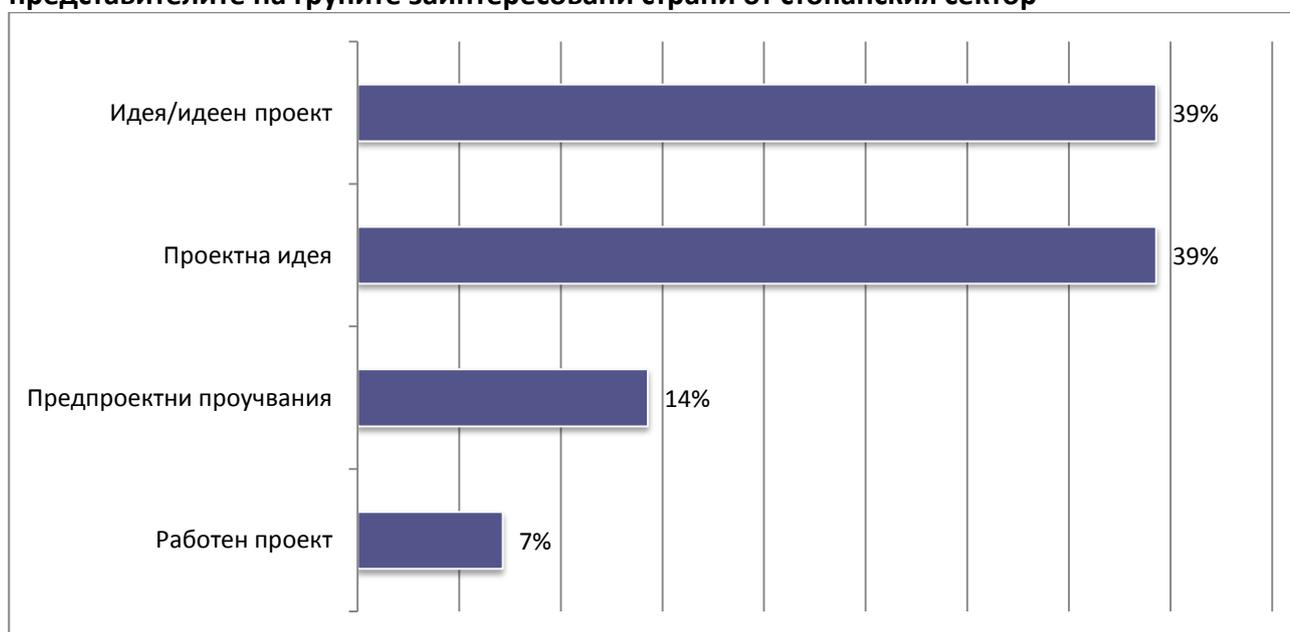
Анализът на данните дава основание максималните допустими разходи по едно проектно предложение в Стратегията за ВОМР на МИГ Нови пазар – Каспичан да бъдат ограничени до стойност, значително под допустимия максимум от 200 000 евро. Като вариант може да се

предложи максималната стойност на общите разходи за един проект за стопанския сектор да бъде до 200 000 лв.

2.9.5.5. Стадий на проектна готовност за конкретната потребност / проектна идея на представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор

Беше потърсено мнението на анкетираните от стопанския сектор за стадия на готовност на проектите идеи с цел установяване на времето, за което една идея и/ или потребност може да се реализира, както и готовността и информираността на анкетираните – фигура 2.9.5.5:

Фигура 2.9.5.5. Стадий на проектна готовност за конкретната потребност / проектна идея на представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор

Преобладаващите мнения – разгледани като цялост, са на ниво проектна идея и идеен проект (по 39 %), което означава, че това по-скоро са набелязани и установени потребности, отколкото готови проектни идеи.

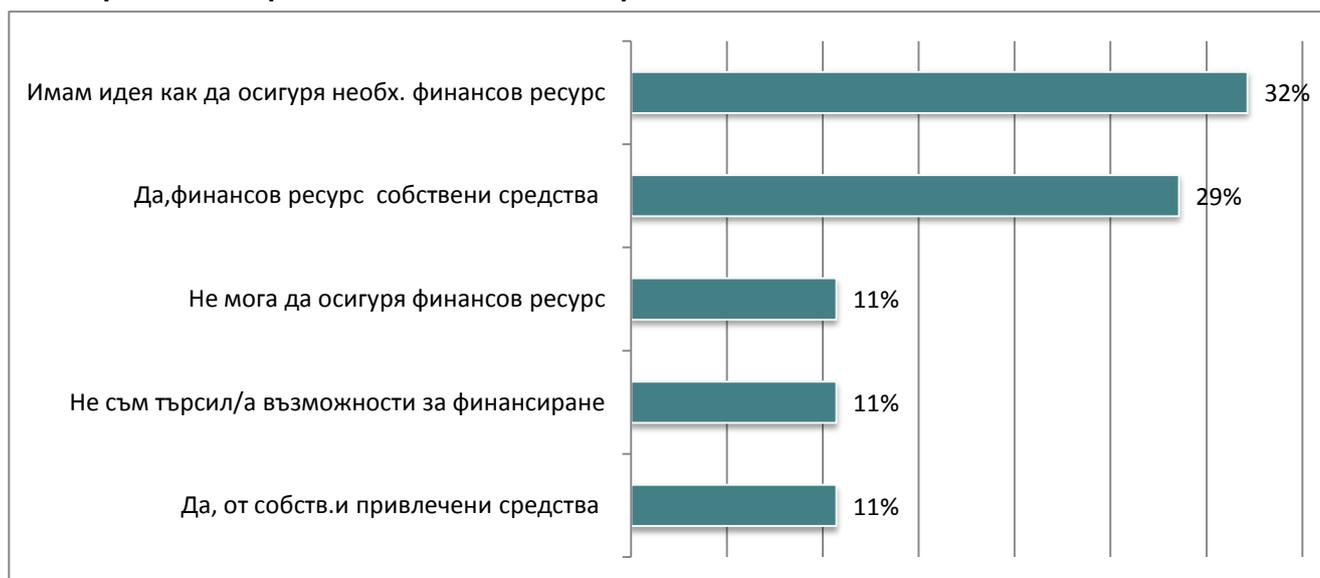
2.9.5.6. Готовност за инвестиция – осигурен финансов ресурс (собствен или привлечен) за собствено участие и реализиране на проектната идея на представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор

От представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор беше потърсена и информация доколко имат готовност за осигуряване на финансов ресурс за реализацията на техните проектни идеи и от какъв източник. Тази информация е важна за работата на МИГ Нови пазар – Каспичан, тъй като ще позволи по-точно планиране на изпълнението на СВОМР.

Резултатите от проучването са представени на фигура 2.9.5.6. и са следните:

- Една трета (32%) от анкетиранияте представители на стопанския сектор са търсили информация и имат идея как да осигурят необходимия финансов ресурс за реализиране на проектите си идеи;
- 29 % от анкетиранияте имат готовност за осигуряване на финансов ресурс от собствени средства за реализацията на проектите;
- Останалите три възможни отговора са дадени от значително по-малко анкетирани – по 11 %.

Фигура 2.9.5.6. Готовност за инвестиция – осигурен финансов ресурс (собствен или привлечен) за собствено участие и реализиране на проектната идея на представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор

ИЗВОДИ:

Повечето от представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор са информирани и имат готовност да осигурят необходимия финансов ресурс за собствено участие и за реализиране на проектите си идеи.

3. ИЗВОДИ ОТ ПРОУЧВАНЕ И АНАЛИЗ ЗА ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ ОТ РАЗРАБОТВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯ ЗА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ – СЪВПАДАЩА С АДМИНИСТРАТИВНИТЕ ГРАНИЦИ НА ОБЩИНА НОВИ ПАЗАР И ОБЩИНА КАСПИЧАН, И ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА ТЕХНИТЕ ПОТРЕБНОСТИ

1. Идентифицирани групи заинтересовани страни от разработване и изпълнение на СВОМР на МИГ Нови пазар – Каспичан

Идентифицираните групи заинтересовани страни със силно позитивно/негативно отношение към политиката и високо ниво на сила/власт, които трябва да бъдат включени в процесите на взимане на решения по разработване и реализация на Стратегията за водено от общностите местно развитие Нови пазар – Каспичан, са:

- Местна власт
- Земеделски производители: растениевъдство
- Земеделски производители: животновъдство
- Промисленост - микропредприятия
- Промисленост – малки предприятия от сектор преработка на селскостопански продукти и ХВП
- Предприятия от сектор туризъм
- Предприятия от сектори търговия, услуги, строителство и транспорт
- Читалища

Консултиране в процеса на разработване на СВОМР на МИГ Нови пазар –Каспичан трябва да се осъществи със следните групи заинтересовани страни:

- Образователни институции
- Сдружения и фондации в сферата на развитие на територията, екологията и туризма
- Сдружения в сферата на образованието
- Сдружения в сферата на младежките дейности и спорта
- Представители на малцинствени общности и уязвими групи (юридически и физически лица)
- Физически лица с интереси от развитие на територията

2. Потребности на групите заинтересовани страни от разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан

2.1. ОБЩИ ЦЕЛИ И ПОТРЕБНОСТИ

- Най-важните потребности на местните общности и групите заинтересовани страни, свързани с развитие на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан са обновяването на селата и подобряване на условията на живот, разнообразяването на местната икономика, съхраняването и популяризирането на местните исторически и природни

ресурси и местната идентичност и развитието на селски и други форми на алтернативен туризъм.

- **Основните направления на работата на МИГ Нови пазар - Каспичан в подкрепа на местното развитие в бъдеще:** Местна инициативна група Нови пазар – Каспичан би трябвало да насочи усилията си към обновяване на селата и подобряване на публичните услуги, подкрепа за разнообразяване на икономиката и дейности за повишаване на обществената активност и оживяване на територията.

- **Потребности на местните общности по отношение основните услуги на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан**

Основните потребности на местните общности и заинтересованите страни, свързани с публичната инфраструктура на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан са свързани с необходимост от подобряване на пътната и улична мрежа. Предвид обаче ограниченията относно максималния размер на разходи по един проект, който може да се финансира от Стратегия за ВОМР – 200 000 евро, тези потребности трудно могат да бъдат удовлетворени в своята цялост. Поради тази причина усилията и целите на МИГ Нови пазар – Каспичан би следвало да се насочат основно към следващите по важност дейности за обновяване на селата и подобряване на услугите за населението, а именно: инвестиции в обекти, свързани с културния живот, площите за широко обществено ползване и спортната инфраструктура на територията.

- **Потребности на местните общности по отношение ремонт и обновяване на инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура и сгради с религиозно значение на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан**

Анализът на резултатите по групи анкетираните показва, че всички анкетираните са единодушни и поставят на водещо място потребността от **инвестиции в изграждане на туристически атракции**, базирани на уникалните исторически и природни дадености на територията, както и да се инвестира в **центрове за представяне на местното наследство пред туристите**.

Предвид уникалното културно-историческо наследство на региона – първата столица на България Плиска и Мадарския конник, резултатите са показателни по отношение необходимостта от тяхното адекватно представяне за привличане и задържане на туристическия интерес.

- **Направления, в които бизнесът от територията на МИГ Нови пазар – Каспичан има потребност от подкрепа**

Потребностите за развитие на бизнеса от територията са насочени към **развитие на услуги – социални, ИТ, бизнес, здравни и други, преработка и маркетинг на селскостопански продукти и подкрепа за селското стопанство и за развитие на туризма**. Съответно, подкрепата чрез СВОМР на МИГ Нови пазар – Каспичан, би трябвало да бъде насочена приоритетно към удовлетворяване на тези потребности.

- **Потребности на местните общности по отношение на развитие на горските райони и подобряване на жизнеспособността на горите на територията на МИГ Нови пазар - Каспичан**

Основните потребности на **публичния сектор**, свързани с **горските райони** на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан, са свързани с **залесяване и поддръжка** и инвестиции за **предотвратяване на щети по горите**.

2.2. ПОТРЕБНОСТИ НА ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ПОДКРЕПА

- **Потребности на публичния сектор – направление на инвестицията** на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан
 - Ремонт на пътната и уличната мрежа;
 - Водоснабдителните и канализационни мрежи и съоръжения;
 - Инвестициите и подкрепата за обекти за културен;
 - Площите за широко обществено ползване;
 - Инвестиции в публична инфраструктура, свързана с туризма.
- **РАЗМЕР на планирана / необходимата инвестиция** на публичния сектор преобладават конкретни потребности, за чиято реализация са необходими инвестиции:
 - Преобладава размер на инвестицията по проект от 350 000 до 391 166 лева.
 - На следващо място стои размер на инвестицията от 150 000 до 200 000 лева.
- **Стадий на проектна готовност**

Преобладаващите мнения – разгледани като цялост, са на ниво проектна идея и идеен проект, което означава че това по-скоро са набелязани и установени потребности, отколкото проектни идеи.

58

2.3. ПОТРЕБНОСТИ НА НЕСТОПАНСКИЯ СЕКТОР ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ПОДКРЕПА

- **Потребности на нестопанския сектор – направление на инвестицията**
 - Обекти, свързани с културния живот
 - Спортна инфраструктура
 - Площи за обществено ползване
 - Съоръжения за туристически атракции.

- **РАЗМЕР на планирана / необходимата инвестиция**

Според анкетираните представители на нестопанския сектор преобладават конкретни потребности, за чиято реализация са необходими инвестиции в следните размери:

- Преобладава размер на инвестицията по проект от до 30 000 лева (13).
- На следващо място стои размер на инвестицията от 30 000 лв. до 50 000 лв.(12) и 50 001 лв. до 100 000 лева.

- **Стадий на проектна готовност**

Преобладаващите мнения – разгледани като цялост, са на ниво проектна идея и идеен проект, което означава, че това по-скоро са набелязани и установени потребности, отколкото готови проектни идеи.

2.4. ПОТРЕБНОСТИ НА СТОПАНСКИЯ СЕКТОР ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ПОДКРЕПА

- **Потребности от инвестиции за развитие на земеделското стопанство – направление на инвестицията на групите заинтересовани страни растениевъдство и животновъдство**

Основните потребности от инвестиции за развитие на селското стопанство са в три направления:

- Инвестиции за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, десертни лозя, медоносни дървесни видове и бързорастящи храсти и дървесни видове за производство на биоенергия
- Инвестиции за постигане съответствие с нововъведени стандарти на Общността
- Инвестиции за модернизация и механизация на земеделското стопанство, вкл. специализирани земеделски транспортни средства

- **Потребности от инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти – направление на инвестицията**

- Водещата потребност в преработката на селскостопанска продукция е технологии за преработка;
- На второ място, анкетираните поставят потребност от инвестиции за постигане на съответствие с нововъведени стандарти на ЕС
- Инвестиции в оборудването и сградите за производствения процес и маркетинга са следващата важна потребност;
- необходимост от подкрепа за въвеждане на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствени нужди.

- **Направления на потребностите от инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти**

Водещи направления на потребностите от инвестиции в преработката и маркетинга на селскостопанска продукция:

- плодове и зеленчуци и пчелен мед и пчелни продукти са водещи като продукти, които да се преработват;
- месо и месни продукти и мляко и млечни продукти са следващите по значимост продукти, за които има потребности от преработка.

Тези резултати много ясно отразяват отрасловата структура на селското стопанство на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан и необходимостта от инвестиции за преработка на основните продукти, произвеждани от аграрния сектор.

- **Потребности от инвестиции в неземеделски дейности**

- Основната потребност на бизнеса от региона е свързана с инвестиции в развитието на услуги във всички сектори на икономиката – социални, здравни, счетоводни услуги, ветеринарни дейности и ИТ услуги и др.;
- На второ място, е потребността от подкрепа и инвестиции за развитие на туризъм - туристически обекти и услуги;
- На трето място е потребността от инвестиции за производство и продажба на неземеделски продукти.

Тези резултати са много показателни и отразяват изводите от проучването на потенциала за развитие на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан – уникалните исторически и природни ресурси са сериозна предпоставка за развитие на интегриран туризъм и съпътстващите го услуги.

- **Потребности от инвестиции в развитие на горските райони и подобряване на жизнеспособността на горите**
 - 45 % от анкетиранияте представители на бизнеса нямат такива потребности;
 - Потребности от инвестиции за залесяване и поддръжка на горите;
 - потребности от инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработката, мобилизирането и търговията на горски продукти.

Представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор нямат значителни потребности от инвестиции в сферата на горите и горските ресурси.

- **Конкретни потребности и проектни идеи на представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор**
 - **Инвестиционни направления на конкретни потребности и проектни идеи на представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор**
 - потребности и проектни идеи сред стопанските субекти в сферата на услугите на територията на МИГ Нови пазар – Каспичан;
 - На второ място се нареждат потребностите и проектните идеи в сферата на туризма;
 - На трето място са потребностите на бизнеса от инвестиции в растениевъдството
 - Потребности от инвестиции за преработка и маркетинг на земеделски продукти и в развитие на животновъдството.
 - **РАЗМЕР на планирана / необходима инвестиция от представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор – общ размер на разходите**
 - 28 % от проектните идеи са с размер на инвестицията между 30 001 и 50 000 лв.
 - 24 % от проектните идеи са с размер на инвестицията до 30 000 лв.
 - За 21 % от анкетиранияте общите разходи за конкретната проектна идея са между 50 001 и 100 000 лв.
 - 14 % от анкетиранияте оценяват необходимите им средства за реализация на конкретната проектна идея на стойност между 100 001 и 150 000 лв.

Анализът на данните дава основание максималните допустими разходи по едно проектно предложение в Стратегията за ВОМР на МИГ Нови пазар – Каспичан да бъдат ограничени до стойност, значително под допустимия максимум от 200 000 евро. Като вариант може да се предложи максималната стойност на общите разходи за един проект за стопанския сектор да бъде до 200 000 лв.

- **Стадий на проектна готовност за конкретната потребност / проектна идея на представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор**

Преобладаващите мнения – разгледани като цялост, са на ниво проектна идея и идеен проект (по 39 %), което означава, че това по-скоро са належащи и установени потребности, отколкото готови проектни идеи.

- **Готовност за инвестиция – осигурен финансов ресурс (собствен или привлечен) за собствено участие и реализиране на проектната идея на представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор**

Повечето от представителите на групите заинтересовани страни от стопанския сектор са информирани и имат готовност да осигурят необходимия финансов ресурс за собствено участие и за реализиране на проектните си идеи.

ПРИЛОЖЕНИЯ

1 ВЪПРОСНИЦИ

- 1.1 Образец на структуриран въпросник за „Установяване на потребностите на заинтересованите страни от разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие” за публичен сектор.
- 1.2 Образец на структуриран въпросник за „Установяване на потребностите на заинтересованите страни от разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие” за нестопански сектор.
- 1.3 Образец на структуриран въпросник за „Установяване на потребностите на заинтересованите страни от разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие” за стопански сектор.

2 ПОПЪЛНЕНИ ВЪПРОСНИЦИ

- 2.1. Попълнени оригинали на структуриран въпросник за „Установяване на потребностите на заинтересованите страни от разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие” за публичен сектор.
- 2.2. Попълнени оригинали на структуриран въпросник за „Установяване на потребностите на заинтересованите страни от разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие” за нестопански сектор.
- 2.3. Попълнени оригинали на структуриран въпросник за „Установяване на потребностите на заинтересованите страни от разработване и изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие” за стопански сектор.